VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 111 — Vol. LII vuosikerta | Sudbury, Ont. | Lauantai, marrask. 9 p. — Saturday, Nov. 9, 1968

Sanoo Saigonin yrittävän kiristystä

Kiitos ei sanoi Nixon Saigonin vierailukutsuun — Pariisi pitää kullan hintakorotusta mahdollisena

Phom Penh. — Etelä-Vietnamin kansallisen vapautusrintaman eräs puhemies sanoi täällä torstaina kiristysyritykseksi sitä kun Saigonin hallitus kieltäytyy osallistumasta Pariisin rauhanneuvotteluihin.

"Meillä on sopimus neli-osaisten rauhanneuvottelujen (USA ja Saigon sekä Pohjois-Vietnam ja kansallinen vapautusrintama) aloittamiseksi Pariisissa", sanoi NLF:n (vapautusrintaman) Kambodzhassa olevan lähetystön puhemies Nguyen Van Thieu.

"Nyt saigonilainen Amerikan marionetti (nukkehallitus) vastustaa sitä. Jos konferenssia ei voida aloittaa tehdyn sopimuksen mukaisesti, vastuu siitä lankeaa Yhdysvaltain ja sen suojatin, Saigonin hallituksen kannettavaksi", hän sanoi.

Yhdysvaltain vaaleista puhuen Thieu sanoi, että Richard Nixonin valinta presidentiksi ei vaikuta millään tavoin Pariisin rauhanneuvotteluihin.

"Me emme näe mitään eroa Johnsonin hallituksen ja republikaanipuolueen välillä", hän sanoi. "Mutta me olemme vakuuttuneet siitä, että mikä tahansa hallitus, mikä jatkaa nykyistä hyökkäyspolitiikkaa meidän kansaamme vastaan, tulee kärsimään vieläkin suurempia tappioita kuin sen edeltäjä (Johnsonin hallitus)".

Key Biscayne, Fla. — Yhdysvaltain presidentiksi valittu republikaanipuolueen johtaja Richard M. Nixon hylkäsi torstaina Saigonin ehdotuksen, että hän vierailisi Etelä-Vietnamissa.

Mr. Nixon antoi tämän kielteisen vastauksen Etelä-Vietnamin presidentin Nguyen Van Thieun ehdotukseen, että hän vierailisi Saigonissa.

Thieu kutsui mr Nixonin Saigoniin tekemään "henkilökohtaisen arvion sotatilanteesta", antaen siten ymmärtää, että uusi presidentti voi ehkä kallistua hänen puolelleen.

Mr. Nixonin kerrotaan saaneen useita vierailukutsuja myös Länsi-Euroopan maista.

Ranskan presidentin Charles de Gaullen kerrotaan sanoneen, että hän tervehtii Nixonin voittoa ja että hänen ja Nixonin ohjelmissa on yhtäläisyyttä.

Pariisi kiinnittää huomiota erikoisesti siihen, että mr Nixon on kansainvälisissä valuuttakysymyksissä "joustavampi" kuin Johnson.

Presidentti de Gaullen talousmiehet katsovat, että Nixonin valinnan perusteella on suurempi mahdollisuus kullan hinnan korottamiseen nykyisestä $35.00 hintatasosta unssilta kuin Johnsonin hallituksen aikana.

de Gaulle haluaa kullan hinnan korottamista mikä tarkoittaa dollarin devalvoimista.

Seuraava Vapaus ilmestyy 14 pnä

Maanantaina, marraskuun 11 päivänä vietettävän aselepopäivän johdosta ilmestyy Vapauden seuraava numero torstaina, marraskuun 14 päivänä. Kirjeenvaihtajia, ilmoittajia ja tilaajia pyydetään huomioimaan tämän ja lähettämään tilastelsen numeroon aiotut kirjoitukset, ilmoitukset ja muut aineistot joko torstaiseen tai sitä seuraavaan lauantaipäivän Vapauteen.

Neekerinainen tuli valituksi USA:n kongressiin 1. kerran

New York. — Bedford-Stuyvesantin alueelta New Yorkista USAn kongressiin tuli valituksi ensimmäinen neekerinainen Yhdysvaltojen historian aikana. Shirley Chisholm vastasi V-merkillä vaalikampanjatyöläistensä hurraahuutoihin.

Keinotekoinen sarveiskalvo palautti näön

Toronto. — Noin 22 vuotta sokeana ollut eräs 49-vuotias mies sai näkönsä takaisin tällä viikolla kun lääkärit laittoivat hänen silmäänsä leikkauksen avulla keinotekoisen sarveiskalvon, joka on tehty muovista. Tämä oli ensimmäinen tämän tapainen leikkaus Canadan lääketieteen historiassa.

"Minä voin nähdä. Se on kyllä vähän hellä, mutta minä voin nähdä", huudahti potilas tohtorille Scarborough General sairaalassa.

Leikkauksen suorittaneet lääkärit eivät halua antaa nimiään julkisuuteen. Leikkaus kesti 52 minuuttia kun toimistamattoman potilaan kelvoton sarveiskalvo poistettiin ja tilalle asetettiin keinotekoinen sarveiskalvo.

Toronton toinen sydänsiirtopotilas kuoli tiistaina

Toronto. — Toinen torontolainen sydänsiirtopotilas kuoli tällä viikolla ja Toronton Western sairaalan lääkärit koettavat päästä selville johtuiko potilaan kuolema siitä, että hänen systeeminsä hylki "uutta" sydäntä. Potilas oli 45-vuotias Henry Taylor. Hän oli viiden lapsen isä ja ammatiltaan mekaanikko. Hänelle siirrettiin sydän 10 päivää sitten.

NL:ssa ensimmäinen sydänsiirtoleikkaus

Moskova. — Neuvostoliiton ensimmäinen sydänsiirtoleikkaus suoritettiin maanantaina Leningradin sairaalassa sotilaslääkäreiden toimesta, ilmoitettiin sanomalehti Red Starissa keskiviikkona.

25-vuotiaalle naiselle suoritettu sydänsiirto "onnistui normaalisti", ilmoitettiin sanomalehdessä, mutta naisen ennen leikkausta vaikea tila jätti hänelle "huonot" mahdollisuudet selviytyä tästä. NL:n ensimmäinen sydänsiirtopotilas kuoli 33 tuntia leikkauksen jälkeen.

Toimituskirjoitus:

Älkäämme heitä unhoittako

Maanantaina, marrask. 11 pnä vietetään kautta Canadan ensimmäisen ja toisen maailmansodan alkaan kansojen vapauden puolesta kaatuneiden muistoa.

Päivän johdosta ovat valtion virastot kiinni ja yksityistenkin tuotantolaitosten koneet ja liiketoiminta pysäytetään muutaman minuutin ajaksi. Yhä laajemmalle on tulossa käytäntöön, että työläiset saavat kollektiivisten työehtosopimustensa perusteella vapaapäivän tämän merkkitapauksen johdosta. Kautta maan järjestetään paraateja, kukkien laskemisjuhlia kaatuneiden muistoksi rakennetuille patsaille sekä muita juhlatilaisuuksia.

Me tiedämme, että ensimmäinen maailmansota ei ollutkaan "sota sotien lopettamiseksi", kuten selitettiin ja silloin uskottiin. Me tiedämme, että toinen maailmansota sai alkunsa ja pääsi puhkeamaan Myunchenin sopimuksen johtaneesta ohjelmasta ja että tämä sota natsismin vaaran torjumiseksi vaati liittolaismaissa miljoonien ja miljoonien ihmisten hengen. Demokratian ja vapauden puolustamiseksi tässä fasismivastaisessa sodassa oli satoja canadalaisiakin poikia ja tyttäriä, joista monet jouduttiin antamaan vapauden lunnaiksi kaikkensa, elämänsä, toisten saadessa elinikäisiä vammoja.

Canadan suomalaisina, tämän maan asukkaina ja kansalaisina, Canadan kansan erottamattomana osana, meillä on siis sekä oikeus että velvollisuus osallistua maanantaina järjestettäviin aselepojuhliin kaatuneiden vapaustaistelijain muiston kunnioittamiseksi.

Ja tämä muisto velvoittaa meitä kaikkia tehostamaan toimintaamme uusia sotasuunnitelmia vastaan — maailman rauhaa uhkaavan Vietnamin sodan lopettamiseksi ja Länsi-Saksan revanshimiesten hillitsemiseksi, sekä rauhanvoimien lujittamiseksi kotona ja kaikkialla maailmassa.

CANADAN KONEET EIVÄT SUORITA YÖLENTOJA BIAFRAN ALUEELLE

Pääministeri Trudeau vetosi Biafran johtajiin, että avustuslennot voitaisiin suorittaa päiväsaikaan

Ottawa. — Ulkoministeri Leo Cadieux sanoi keskiviikkona alahuoneen istunnossa, että maanantai-illasta alkaen yölentojen muodossa avustustavaroita Biafraan kuljettaneet canadalaiset Hercules lentokoneet lopettavat näinä lennot, kunnes Biafran johtajat suostuvat siihen, että nämä koneet voivat laskea päiväsaikaan Biafran alueelle.

Pääministeri Pierre Trudeau esitti maanantaina Biafran johtajille vetoomuksen, että he antaisivat canadalaiskoneiden oikeuden laskea olas päiväsaikaan, ja että he eivät käyttäisi enää Ulin lentokenttää aselähetykseen.

Keskiviikkoiltaan mennessä ei oltu mitään vastausta saatu pääministeri Trudeaun vetoomukseen.

Puolustusministeri Cadieux sanoi canadalaisten ilmavoimien Hercules koneiden yölentojen lopettaminen ei ole mitenkään yhteydessä tiistai-iltaiseen tapahtumaan kun Nigerian ilmavoimien hallussa oleva neuvostoliittolaistekoinen Mig-hävittäjäkone tulitti Ulin lentokenttää ja haavoitti Cartisanin palveluksessa olevaa kahta ruotsalaista lentäjää. Cartias on roomalaiskatolinen avustusjärjestö.

Hän selitti, että Hercules-koneiden yölentojen lopettamispäätös tehtiin jo ennen tiistai-iltaista tapahtumaa.

Canadian Press tiedoitti Lagosista (Nigerian pääkaupungista) lähetetyssä uutistiedossa keskiviikkona Canadan avustusryhmän komentajan, majuri Paul Hopen sanoneen, että avustuksen kuljetuslennot lopetetaan kunnes saadaan tae lentokoneiden turvallisuudelle.

Canadian Pressin tiistaisessa uutistiedossa väitettiin myös, että Hercules kone ei voinut potkurivian vuoksi lentää tiistaina. Puolustusministeriöstä ilmoitettiin keskiviikkona, ettei mitään lentovilvytystä ole tapahtunut mekaanisten vikojen vuoksi.

Biafraan lähetetyssä pääministeri Trudeaun vetoomuksessa sanotaan myös, että avustuslentojen määrää voidaan entisestä lisätä, jos laskut Biafraan voidaan tehdä päiväsaikaan, kuten Canada haluaa.

Liittohallitus suostui keskiviikkona oppositiopuolueiden vaatimukseen, että alahuoneen jäsenille varataan tilaisuus keskustella Biafran kysymyksestä kun alahuoneen ulkoasiainkomitea esittää asian johdosta suorittamansa tutkimuksen raportin.

Bilbaon piispa erotti niskottelevia pappeja

Pappien syntinä oli se, että he eivät hyväksy Francon hallituksen edesottamisia

Madrid. — Bilbaon piispa on erottanut hiippakuntansa 40 roomalaiskatolista pappia syytettynä siitä, että he (papit) kieltäytyivät lähtemästä pois hiippakunnan seminaarista, missä he ovat olleet 2 päivää sit-in eli istuma-mielenosoituksessa.

70-vuotias piispa Msgr Pablo Gurpide on joutunut viimeaikoina yhä katkerammaksi kehittyneeseen taisteluun hiippakuntansa 200—300 papin vastaan (700:sta). Papit protestoivat piispan konservatiivista ohjelmaa vastaan ja siitä kun hän kieltäytyy tukemasta pappeja, jotka joutuvat yhteenottoon Francon hallituksen kanssa.

Nyt erotetun 40 papin sanotaan olleen 2-päiväisessä sit-in-mielenosoituksessa piispan palatsissa Bilbaossa viime elokuussa. He lähtivät pois mainitusta palatsista kun paavin edustaja Msgr Luigi Dadaglion tuella muodostettiin komissioni, minkä tehtävänä oli esittää uudistus ehdotuksia hiippakunnan asiain hoitoon ja pappien ja piispan välisiin suhteisiin.

Mutta tämä komissioni hajosi plan kun piispa Gurpide rajoitti jyrkästi sen toimivaltuuksia. Peläten ilmeisesti sitä, että komissioni voi esittää liberaalisia ehdotuksia, hallitus ryhtyi myös painostamaan komissionia.

Sen jälkeen piispa Gurpide on antanut useita julistuksia käyttäen auktoriteettiaan pappien yli antamatta mitään merkkejä siitä, että hän huomioi pappien vaatimukset mihin sisältyy käsitys pappien suuremmasta itsenäisyydestä sekä laajemmasta puhe- ja toimintavapaudesta.

PUHUI UUDESTA REFORMIOHJELMASTA

Grossman selitti kuinka henkilö voi olla vastaisuudessa vankilassa ja työssä

Toronto — Ojennuslaitosministeri Allan Grossman selitti Toronton Optimist-klubin jäsenille keskiviikkona kuinka henkilöt voivat lähitulevaisuudessa kärsiä vankeusrangaistuksensa Ontariossa ilman, että he menettävät yhtään työpäivää.

Lounastilaisuudessa pitämässään puheessa ms Grossman selitti reformiohjelman, jonka mukaan työtön henkilö, joka on joutunut lain kanssa tekemisiin, voi työskennellä yhdyskunnan palveluksessa suurimman osan vankilassa oloajastaan. Tuomioajan päätyttyä henkilö voi jatkaa saman työalan harjoittamista vapaana miehenä.

Ontarion lainlaatijakunnalle esitettiin tämän ohjelman toteuttamiseksi ehdotus laiksi viime toukokuussa. Osa viivytykseltä on Ottawan kannettavana. Liittovaltion Vankila- ja ojennuslaitoslakiin esitetty muutosehdotus, minkä mukaan voidaan antaa vankien olla työssä vankilan ulkopuolella ja poistua rangaistuslaitoksesta väliaikaisesti muiden syiden vuoksi, kuoli siihen kun parlamentti hajoitettiin ja kutsuttiin kesäkuussa pidettäväksi uudet vaalit. Ontario odottaa tämän muutosehdotuksen uudelleen esittämistä alahuoneen istunnolle.

Mr Grossman kosketteli keskiviikkoisessa puheessaan tätä ohjelmanmuutosta syvemmälti kuin koskaan aikaisemmin. Hän sanoi, että ohjelma voi alkaa toimia heti kun Ontariossa on rakennettu alueellisia pidätyspaikkoja, jotka tulisivat ottamaan huolekseen kaupunkien vankiloiden tehtävän.

Vangit voisivat lähteä pidätyspaikastaan joka aamu ja palata illalla takaisin.

Tuomittu henkilö olisi valvonnan alaisuudessa ja hänelle annettaisiin työpaikkaansa siihen liittyvine seuraamuksineen — mahdollisuus, että hän menettäisi työpaikkaansa siihen perheensä joutuisi elämään avustuksen varassa, ja että hän itse menettäisi työstä pois olleena työpaikkansa.

Ontarion ojennuslaitosvirasto nimittää tätä ohjelmaa "elä-sisällä, työskentele-ulkona" ohjelmaksi. Tämä tulisi sallimaan sen, että lyhyen tuomion saaneet rikolliset voisivat jatkaa työssä käyntiä, koulutusta ja huolehtia perheistään.

Julmasta murhasta elinkautinen tuomio

Lontoo. — Punjabi Sikh tuomittiin keskiviikkona elinikäiseen vankeuteen raskaana olleen tyttärensä murhasta. Murhatun jalat ja pää sekä muita ruumiinosia löydettiin Englannin eri osista.

Yleinen syyttäjä sanoi, että syytetty, joka kielsi syyllisyytensä, saatuaan tietää yksinäisen 20-vuotiaan tyttärensä olevan raskaana, hyökkäsi tyttärensä kimppuun vasaran kanssa ja suoritettuaan murhan, paloitteli ruumiin rautasahan avulla.

VIIME TIEDOT

Vancouver. — Vancouverilaiset RCMP:n jäsenet ja turvallisuus komissionin tarkastajat ryhtyivät torstaina tutkimaan kuorma-autolasteja asiakirjoja ja papereita, jotka takavarikoitiin vancouverilaisen 46. finanssi- ja luottoyhtiölden keskusvirastosta. Eräiden yhtiöiden johtokunnan jäsenenä ja presidenttinä lokakuun 4. päivään asti toiminut A. G. Duncan Crux ei ollut Vancouverissa kun tutkimukset aloitettiin.

Praha. — Viime elokuussa tapahtuneen Varsovan maiden Tshekkoslovakiaan tulon jälkeen vakavin mellakointi tapahtui torstaina kun tuhannet nuoret ja "työläiset" ottivat yhteen Tshekkoslovakian poliisien kanssa Neuvostoliiton 51. vallankumouspäivänä.

Saigon. — Eräs USA:n puhemies sanoi torstaina, että amerikkalaisten Etelä-Vietnamin taisteluissa kaatuneiden sotilaiden lukumäärä nousi viime viikolla yli 150 miehen kaksi viikkoa kestäneiden "hiljaisten" taistelujen jälkeen. Aikaisimpana kahtena viikkona kaatui ainoastaan 109 miestä ensimmäisellä ja 100 miestä toisella viikolla, mitkä olivat vuoden 1968 kaikkein pienimmät viikkoiset miesmenetykset.

Berliini. — Eräs nainen ryntäsi LänsiSaksan liittokansleri Kurt Georg Kiesingerin kimppuun torstaina iskien kanslerille "mustan silmän" tämän ollessa kirjoittamassa nimeään Kristillisdemokraattisen puolueen edustajakokouksessa Länsi-Berliinissä. Puolueen eräs puhemies sanoi naisen olleen saksalaissyntyisen Ranskan kansalaisen, joka sai hiljattain osakseen huomiota kun hän huusi "natsi Kiesinger" Länsi-Saksan parlamentinistunnossa. Mrs. Beate Klarsfield oli ranskalaissaksalaisen nuorisoliikkeen sihteeri, mutta hänet erotettiin tehtävästään aikaisemmin, koska hän oli moittinut Kiesingerin natsi-menneisyyttä.

KOIVISTO TAPASI VIELÄ NL:n JOHTOHENKILÖITÄ

Keskustelujen aiheena kansainväliset asiat ja Podgornyin Suomi-vierailu

Moskova. — Pääministeri Mauno Koivisto tapasi Neuvostoliiton vierailunsa viimeisenä päivänä sekä pääministeri Aleksei Kosyginin että presidentti Nikolai Podgornyin ja molemmissa keskusteluissa oli esillä mm. maailman politiikka.

Neuvostoliiton johtajat tuntevat ilmeisesti tyydytystä Vietnamin kriisin saaman käänteen takia ja toivovat tämän kehityksen jatkuvan sekä rauhan palautuvan. Lähi-idän suhteen pääministeri Aleksei Kosygin sen sijaan ilmoitti lounaskeskustelujen yhteydessä huolestuneisuutensa, mainitsi pääministeri Koivisto illalla.

Suomen ja Neuvostoliiton suhteet on jälleen tämän matkan aikana todettu läheisiksi ja pysyviksi, kertoi pääministeri Mauno Koivisto illalla ennen kotimatkalle lähtöään. Edelleen on todettu, että suhteita voidaan vielä kehittää. Pääministeri Aleksei Kosygin esimerkiksi korosti taloudellisen yhteistyön parantamista lähivuosina.

Presidentti Nikolai Podgornyi saapuu mahdollisesti viralliselle vierailulle Suomeen ensi vuonna.

Pääministeri ja rouva Koivisto lähtivät kotimatkalle parin viikon loma- ja tutustumismatkalta maanantai-iltana kello 21.40 Moskovan aikaa.

Pääministeri Koivisto välitti keskustelun aikana presidentti Podgornyille presidentti Urho Kekkosen terveiset sekä toivomuksen että Nikolai Podgornyi voisi mahdollisimman pian toteuttaa virallisen valtiovierailun Suomeen. Presidentti Podgornyi sanoi kyllä pitävänsä kutsun mielessä ja totesi, että matka ehkä järjestyy ensi vuonna.

Keskustelun jälkeen Mauno Koivistolle esiteltiin Kremlissä museona säilytetty Leninin työhuone sekä hänen pikkuruiset asuinhuoneensa työhuoneen vieressä.

Sekä pääministeri että rouva Koivisto sanoivat illalla olevansa tyytyväisiä matkaan, josta muistona tulee Säästöpankinrannan kodin ikkunoilla kasvamaan Sotshin laakeripuita. Ilmojen viilentyminen kesähelletta syksyisemmäksi ei Sotshissa ollut haitannut, kertoi rouva Koivisto.

Pääministeri Koivisto näyttää selviytyvän venäjän kielellä ilman tulkkia mainiosti kaikista epävirallisista keskusteluista ja pitipä hän lounaspuheensakin venäjäksi.

Nainen lensi maailman ympäri

Pariisi. — Ranskalainen naislentäjä Hrissa Pelissier laski tällä viikolla yksimoottorisen lentokoneensa lähellä Pariisia sijaitsevalle lentokentälle suoritettuaan maailman ympärilennon vajaassa 144 lentotunnissa.

Mrs. Pelissier, 37, jolla on 8-vuotias poika, lähti matkalleen syysk. 12 päivänä.

TYÖLÄISET VALMIINA PITKÄÄN TAISTELUUN

Yhtiö aikoo kääntää kelloa takaisin kun työläiset hylkäsivät sopimusehdotuksen

Windsor, Que. — Domtar Pulp and Paper Ltd:n lakossaolevat työläiset valmistuvat pitkäaikaiseen taisteluun.

Mainitun laitoksen työläiset lakkoutuivat paremman palkan saavuttamiseksi heinäk. 18 pnä. Domtarin noin 1,200 lakossaolevaa työläistä edustavan unionin (National Union of Pulp and Paper Workers, CNTU) sanovat, että työläiset tulevat turvautumaan miehitystaktiikkaan, jos Quebecin hallitus ei sekaannu asiaan.

Mainittu ammattiyhdistys tiedoitti keskiviikkona, että ensi viikosta alkaen tulevat naimisissa olevat työläiset saamaan $45.00 lakkoavustusta viikossa ja naimattomat $30.

Union johtajat yrittävät päästä asian vuoksi keskusteluun Quebecin uuden pääministerin Jacques Bertrandin kanssa. Heille on luvattu tällainen tapaamismahdollisuus vasta tammikuussa.

Työnantajain väitösten mukaan tehtaiden miehityksen aikana aiheutettiin lakkolaisten toimesta $100,000 vahingot rikkomalla ikkunoita, koneita, laboratoriovälineitä jne.

Domtarin toimesta katkaistiin perjantaina neuvottelut, joita käytiin maakuntahallituksen välitysviranomaisten avulla. Työnantajat lopettivat neuvottelut esittämällä syytöksiä, että lakkolaiset ovat "peloitelleet turvallisuusvirkailijoita (yhtiön poliiseja) ja työnjohtajia."

Quebecin työministeri Maurice Bellemare sanoi keskiviikkona lainlaatijakunnan istunnossa, että Domtar on luvannut kolmen ehdon perusteella ryhtyä uudelleen neuvotteluihin työläistensä kanssa.

Näiden "ehtojen" mukaan pitäisi union antaa julkisen lausunnon missä kehoitetaan jäseniä pidättymään väkivaltaisuuksista. Union pitäisi varata riittävästi miehiä miehitysvaurioiden korjaamiseksi ja myös riittävästi miehiä huolehtimaan tehtaiden lämmityksestä ja turvallisuudesta.

Clement Potvin, lakon johtaja Windsorissa, sanoi aikaisemmin, että tehdaslaitosten miehitys aloitetaan uudelleen entistä suuremmassa määrässä" ellei hallitus suostu keskustelemaan lakkolaisten kanssa tästä asiasta.

Neuvottelijat pääsivät lokakuussa sopimukseen siitä, että työläiset saisivat 3-vuotisen sopimuksen perusteella 30 sentin palkankorotuksen. Heidän keskinkertaiseksi palkakseen ilmoitetaan $2.96.

Työläiset hylkäsivät kuitenkin tämän sovittelutarjouksen. Domtar sanoo nyt, että tämän sopimuksen hylkääminen "käänsi kelloa taaksepäin" heinäkuun 18 päivään asti, jolloin yhtiö tarjosi 18 sentin korotusta 2-vuotisen työehtosopimuksen perusteella.

Keittivät elefantin saadakseen sen luurangon nähtäväksi

Lontoo. — Laborte Industriesin kemikaalitehtaalla keitettiin tänä perjantaina 200 gallonan metallisäiliössä elefantti.

Tämä 2,000 paunan painoinen säilötty elefantti kuuluu Passmore Edwardsin museolle, joka on koettanut saada selville, mitenkä poistaa kivenkova elefantin nahka, jotta luuranko voitaisiin asettaa näytteille.

Laborte-yhtiö otti työn tehtäväkseen ja sanoi luovuttavansa elefantin luurangon perjantaina museolle.

Jackie on "syntinen" sanoo vatikaanilehti

Vatikaani. — Vatikaanin sanomalehti sanoi keskiviikkona että entinen mrs Jacqueline Kennedy on "yleinen syntinen" joka, mennessään naimisiin Aristotle Onassisin kanssa on asiallisesti puhuen sanoutunut irti roomalaiskatolisesta uskonnostaan ja on "hengellisessä alennustilassa."

Tämä kommentti julkaistiin l'Osservatore della Domenica viikkolehdessä.

Sanomalehti tuomitsi myöskin Onassisin yleiseksi synnintekijäksi.

Aikaisemmin Vatikaani sanoi että mrs Onassis oli epätavallisessa tilanteessa roomalaiskatoliseen kirkkoon nähden ja että hänelle ei voida antaa kirkon sakramenttia.

Bonn takavarikoi USAn raketteja

Frankfurt. — Tullivirkailijat ilmoittivat tällä viikolla, että Länsi-Saksan viranomaiset takavarikoivat 32 pakkausta sotilasrakettien osia, jotka olivat matkalla USA:sta nimeämättömään arabialaiseen maahan. "Koneiden osia" merkatuissa pakkauksissa oli tarpeeksi rakettien osia, että niistä olisi koottuna voitu saada 12—15 rakettia. Pakkaukset saapuivat Kaliforniasta ilmarahtitavarana ja niiden piti jatkaa matkaa Saudi Arabian lentokoneissa.

TAPAUS BANKS MAKSOI MEILLE $137,000

Ottawa. — Alahuoneen istunnossa ilmoitettiin keskiviikkona, että Canadan hallitus joutui maksamaan yli $137,000 voidakseen esittää syytteitä Harold C. Banksia ja Seafarers' International Unionin 14 muuta virkailijaa vastaan.

Näitä viittätoista vastaan nostettiin tammikuun 30 pnä 1964 syytös salavehkeilystä sen hyväksi, että Suurten järvien merimiehet jäisivät Canadan laivauslakia (Shipping Act) rikkoen pois työstä.

Syytös SIU:n kolmeatoista jäsentä vastaan hyljättiin ylioikeuden istunnossa Montrealissa kesäkuussa 1965 ja syytös yhtä muuta union jäsentä vastaan peruutettiin elokuun 10 pnä 1967.

Vuonna 1964 nostettu syytös Harold Banksia, SIU:n entistä presidenttiä vastaan, on edelleen voimassa, selitettiin alahuoneen istunnossa. Banks karkasi Canadasta erään toisen syytöksen käsittelyn aikana ja asuu nyt Yhdysvalloissa, mistä hänet yritettiin saada tuotetuksi Canadaan visseihin syytöksiin vastaamaan.

Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk kumosi yhdysvaltalaisten oikeusviranomaisten päätöksen ja siten Banksin lähetyksen takaisin Canadaan.

Eräitten tietojen mukaan SIU oli avustanut demokraattipuolueen vaalikampanjaa noin miljoonaan dollariin nousevalla rahasummalla ja muutenkin.

NDP:n edustaja Frank Howard esitti kysymyksen ns. Banksin jutun aiheuttamista kustannuksista.

Suurimpana menoeränä mainitaan lainopilliset maksut, yhteensä $90,796. Syytöksen nostamista tarvittavien tietojen hankkimiseen käytettiin $17,038. Todistajapalkkiot $9,854.

RCMP:n poliisit käyttivät tutkimustyöhön aikaa arviolta 2,444 tuntia, ollen sen työn hinta arviolta $7,505.

VAPAUS
LIBERTY
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 — USA:n 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 — Suomeen 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Richard Nixonin valinnasta

Uskomme Toronto Daily Starin osuneen melko lähelle naulan kantaan kirjoittaessaan tiistaina, marraskuun viidentenä päivänä — siis Yhdysvaltain vaalipäivänä — että canadalaisilla on pohjaa tuntea elämänsä helpommaksi, jos Yhdysvaltain seuraavaksi presidentiksi valitaan mr. Humphrey eikä mr. Nixon.

Tämä katsantokanta perustuu historialliseen käsitykseen, että USAn demokraattipuolue on "alhaisten tullien" puolue, minkä perusteella canadalaistuotteilla on helpompi pääsy Yhdysvaltain markkinoille ja lisäksi siihen kuvitelmaan, että Johnsonin surkeasta sotaohjelmasta huolimatta republikaanipuolue on sittenkin perinteellisesti vieläkin sotaisempi, mikä sellaisenaan uhkaa yhtä hyvin Canadaa kuin muitakin maita.

Toisin kuitenkin kävi. Yhdysvaltain kansalla ei ollut näissä vaaleissa asiallisesti puhuen mitään todellista vaihtoehtoa hetken pääkysymysten pohjalla. Esimerkiksi sodan ja rauhan kysymyksessä, mikä oli asiallisesti kyllä etualalla koko vaalikampanjan aikana, republikaanien Richard Nixon lupasi "kunniallista rauhaa" Vietnamissa selittämättä kuitenkaan sitä, mitä hän sillä määritelmällään tarkoitti.

Mutta hänen vastustajansa, demokraattipuolueen ehdokas Hubert Humphrey oli koko ajan presidentti Johnsonin sotaohjelman varjossa uskaltamatta ja tahtomatta sanoutua heikoista yrityksistään huolimatta täydellisesti irti Vietnamin sodan kannattamisesta, missä roolissa hän aikaisemman liberaalisen maineensa pilasi varapresidenttinä ollessaan.

Yhdysvaltalaiset valitsijat eivät halunneet kerta kaikkiaan antaa äänestyksellään sellaista kuvaa, että he kannattavat tai hyväksyvät presidentti Johnsonin sotaohjelman. Se seikka kun Washington lopetti viime hetkessä Pohjois-Vietnamin pommituksen, paransi se demokraattipuolueen ehdokkaan mr. Humphreyn asemaa tuntuvasti, mutta sekin toimenpide osoittautui "liian myöhään ja liian vähän" luokkaan kuuluvaksi. Se tuli "liian myöhään" siksi kun monet valitsijat pitivät sitä keinona Humphreyn aseman parantamiseksi, ja se oli "liian vähän" siksi kun hallitus ei lopettanut vieläkään kaikkea verenvuodatusta Vietnamissa.

Tämä oli se tilanne, missä amerikkalaiset antoivat monissa tapauksissa protestiäänensä Nixonille, republikaanien ehdokkaalle, ajatellen luultavasti, että nykyistä pahemmaksi ei Vietnamin sotatilanne voi tulla.

Että kysymys ei ollut niinkään paljoa republikaanien ja Nixonin "kannatuksesta", kuin protestista Johnsonin hallituksen politiikkaa vastaan, se näkyy kaikkein parhaiten siitä "Salomonin viisaasta päätöksestä, minkä yhdysvaltalaiset valitsijat nyt tekivät — he äänestivät Nixonin presidentiksi, mutta huolehtivat kuitenkin siitä, että republikaanit eivät saaneet liian suuria valtuuksia, valitsemalla demokraattipuolueen edelleen johtavaan asemaan kongressissa.

POLIITTINEN KÖYHYYDENTODISTUS

Richard Nixonin valinta presidentiksi on yksinlainen poliittinen köyhyydentodistus nimenomaan siinä mielessä kun yhdysvaltalaiset tuntuvat sanoneen itselleen: "Paremman puutteessa äänestän Nixonia.

Kummatkin johtavien puolueiden ehdokkaat puhuivat mahdollisimman ylimalkaisesti ja väitellen Vietnamin sodasta. Rotuongelmaan he eivät uskaltaneet kajota lainkaan, koska ei saa menettää rotukiihkoilun vajonneiden valkoihoisten kannatusta, mutta neekeriäänestäjiäkään ei voi tiukassa vaalikampanjassa tyrmiä. Samanlainen toteamus voidaan tehdä talouskysymysten ja muiden asiain käsittelyssä, tai oikeammin niiden käsittelemättä jättämisestä.

Itse vaalitapa on Yhdysvalloissa kaikkea muuta kuin demokraattinen. Valitsijat eivät siellä äänestä tai valitse presidenttiä, vaan presidentin valitsijamiehet ja heidätkin valitaan (mikäli suuren rahan panttina olevaa vaalikampanjaa voidaan varsinaisena valitsemistapana pitää) enemmistövaalisysteemin perusteella. Kustakin osavaltiosta valitaan yhtä monta valitsijamiestä, mitä niillä on edustajia ja senaattoreita kongressissa. Mutta osavaltion eniten ääniä saanut ehdokas saa osavaltion kaikki valitsijamiespaikat. Loppujen lopuksi on siis niin, että ratkaisun tekevät valitsijamiehet eivätkä äänestäjät. Kuvaavana seikkana on tässä yhteydessä se, että äänten laskennan lopullinen ratkaisu toi Illinoisin osavaltiosta, mistä Nixon sai 26 valitsijamiestä, vaikka hänellä ei ollut muuta kuin 100,000 äänen enemmistö Humphreysta, joka ei vallitsevan järjestelmän mukaan saanut sieltä yhtään edustajaa.

Nixonin valinta oli epäilemättä karvas pettymyksen malja Yhdysvaltain ammattiyhdistysliikkeen korkeimmalle johdolle, mikä miltei poikkeuksetta kannatti demokraattien presidenttiehdokasta, mr. Humphreyta, Vietnamin sodan puolesta kiivaillut George Meany ja kumppanit ovat ilmeisesti kokonaan vieraantuneet jäsenjoukkojensa toivomuksista ja mielialoista. Myöntää tietenkin tulee, että nyt suositeltuissa presidenttivaaleissa ei valtapuolueilla ollut tarjottavana mitään valinnan mahdollisuutta. Mutta jos voimakas ammattiyhdistysliike olisi omaksunut työväenliikkeen periaatteisiin enemmänkin kaikkea työväen kansallisiin ja kansainvälisiin etuihin pohjaantuvan kannan Vietnamin sotaa vastaan, niin tällaista vaalitilanneetta ei todennäköisesti olisi syntynytkään. Herroilla Meany ja kumppanit on näiden vaalien krapulasta selvittyään aika paljon itsetutkiskelun ja oppimisen aihetta.

Toisaalta on kysyttävä, että tuleeko Yhdysvaltain tilanne ehkä pahenemaan Nixonin valinnan johdosta, kuten ovat jotkut canadalaiset huolestuneina kysyneet?

Vaikea on tietenkin sanoa. Mutta jos ei otete huomioon menneisyyttä (jolloin Humphrey tunnettiin liberaalina ja Nixon äärioikeistolaisena) niin nykyaikana ja nykyhetken kysymyksissä ei heidän ohjelmassaan tunnu olevan juuri mitään eroa. Sitä paitsi on muistettava käytännön antamat opetukset, että Yhdysvaltain valtapuolueiden ehdokkaiden puheilla ja vaaliohjelmilla ei ole suurtakaan arvoa. Esimerkkinä tästä on edelliset vaalit, missä Johnson esiintyi rauhanohjelmalla ja republikaanien Goldwater räiskyvällä sotaohjelmalla. Johnsonin valinta ei kuitenkaan estänyt Vietnamin sodan laajentamista siihen pisteeseen missä se on viimeaikoina riehunut. Kauniista puheista huolimatta Johnson ei ole pannut tikkua ristiin sen "suuren yhteiskuntalupauksen" eikä liioin neekerisorron lopettamislupauksen hyväksi.

Loppukädessä riippuu paljon Yhdysvaltain kansasta, työväen liikkeestä ja edistyksellisistä voimista yleensä, minkälaista ohjelmaa Nixonin hallitus tuleo toteuttamaan.

TUNNUSTAAKO USA TOSIASIAT?

Kieltäytyessään aikaisemmin lopettamasta pommituksia presidentti Johnson ilmoitti syyksi vastavuoroisten toimenpiteiden puuttumisen vietnamilaisten taholta. Vuodesta toiseen vietnamilaiset ovat selvittäneet, että mitään vastavuoroisuutta heidän taholtaan ei voi olla. He eivät pommita Yhdysvaltoja eivätkä hyökkää amerikkalaisten alueelle, vaan puolustavat omaa maataan ulkoista tunkeutujaa vastaan. Nyt ilmoittaessaan pommitusten lopettamisesta amerikkalaiset tiedottavat, että vietnamilaiset ovat suostuneet vastavuoroisena toimena laajentamaan neuvotteluvaltuuskuntaa Pariisissa VDT:n hallituksen ja Etelä-Vietnamin edustajilla. Sodan alusta alkaen vietnamilaiset ovat vaatineet Etelä-Vietnamin Vapautusrintaman, FNL:n, tunnustamista toiseksi osapuoleksi neuvotteluissa, mikäli Etelä-Vietnamin tilanne aiotaan pysyvästi rauhoittaa.

Niin myönteinen tapahtuma kuin pommitusten päättyminen Pohjois-Vietnamissa onkin, se ei ole vielä lopettanut Vietnamin sotaa. Kaikkia Vietnamin ystäviä askarruttaa nyt kysymys, merkitseekö tämä ensimmäistä askelta rauhaan. Kohta lienee nähtävissä, kuinka paljon mukana on ollut presidentinvaaleihin liittyvää taktiikkaa, kuinka paljon todellista pyrkimystä irrottautua sodasta, joka on ollut Yhdysvalloille yhtä epäonnistumisten sarjaa.

Yhdysvallat on kärsinyt Vietnamissa poliittisen, sotilaallisen ja moraalisen tappion. Se voi jatkaa sotaa edelleen ja tuhota Vietnamin peltoja ja viidakoita raskain pommein, kemiallisin myrkyin ja palavalla napalmilla. Mutta asetettuihin päämääriin se ei johda. Onko USA:n hallitsevilla piireillä rohkeutta tunnustaa tosiasiat ja vetää johtopäätökset politiikan muuttamiseksi Vietnamissa? Sodan jatkaminen syventäisi Yhdysvaltain sisäistä kriisiä, kiristäisi edelleen kansainvälistä jännitystä ja lisäisi sodan uhkaa myös muualla maailmassa.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

John Raivo, Sudbury, Ont., täyttää keskiviikkona, marraskuun 13 päivänä 78-vuotta.

Mandy Sävel, Toronto, Ont. täyttää keskiviikkona, marraskuun 13 päivänä 75-vuotta.

Saima Hautala, Golden, B. C. täyttää torstaina marraskuun 14 päivänä 80-vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavien onnentoivotuksiin.

Karjalainen Vietnam-pommituksesta

Helsinki — Jo pitkään on odotettu uutisia Vietnamin pommitusten lopettamisesta. Kun presidentti Johnson antoi tiedon päätöksestä pommitusten lopettamisesta tervehti sitä koko maailma huojentuneena ja helpottunein mielin. Mahdollisuus rauhanneuvotteluihin oli nyt olemassa. Ulkoasiainministeri Ahti Karjalaisen lausunto pommitustaukoilmoituksen johdosta vastaa pääpiirteittäin samaa, mitä on sanottu eri puolilla maailmaa.

— Tervehdimme Suomessa tietysti mielihyvin Yhdysvaltain presidentin ilmoitusta Pohjois-Vietnamin pommitusten lopettamisesta. Tämä toimenpide vastaa maailmassa yleisesti vallitsevaa käsitystä tavasta, jolla Vietnamin selkkauksen lopettamiseen on pyrittävä. Päätös pommitusten lopettamisesta on Yhdistyneiden Kansakuntien jäsenvaltioiden suuren enemmistön ja pääsihteeri U Thantin esittämien suuntaviivojen mukainen. Suomen hallitus on toistuvasti yhtynyt näihin vetoomuksiin. Viimeksi minulla oli tilaisuus tuoda kantamme esille vajaa kuukausi sitten YK:n yleiskokouksessa pitämässäni puheessa.

Toivomme, että Pohjois-Vietnamin pommittamisen lopettaminen osoittautuu ratkaisevaksi askeleeksi kohti rauhaa, on lopullinen ja että kiistan osapuolet vähentävät kaikkia sotatoimiaan. Toivomme sen johtavan Pariisissa ylläpidetyn neuvottelukoskeruksen muuttamiseen todellisiksi rauhanneuvotteluiksi, jotka johtaisivat tämän onnettoman ja turmiollisen sodan päättymiseen. Toivottavasti osapuolet, tuntien vastuunsa rauhasta ja Vietnamin kansan kohtalosta, onnistuvat nyt syntyneessä uudessa tilanteessa löytämään sovintoon johtavan tien, sanoi Karjalainen.

UUSI VAIHE VIETNAMISSA

Yhdysvaltain päätös lopettaa pommitukset Vietnamin Demokraattisen Tasavallan alueella on herättänyt jälleen toivoa kautta maailman. Vain Thieun hallitus Saigonissa esittää vastalauseitaan. Vietnamin Demokraattinen Tasavalta ja FNL ovat jo vuosikausia vaatineet pommitusten lopettamista ensimmäisenä ehtona rauhanneuvotteluille. Tätä vaatimusta on maailman yleinen mielipide voimakkaasti tukenut.

Lopettamalla pommitukset Yhdysvallat vahvisti jo kauan tunnetun tosiasian. Mitään USA:n tavoitteista sen ulottaessa pommitukset VDT:n alueelle ei ole saavutettu. Amerikkalaisten omienkin tilastojen mukaan ns. "pohjoisvietnamilainen solutus" Etelä-Vietnamiin — oltakoon siitä sitten mitä mieltä tahansa — on huomattavasti kasvanut.

SOTILAALLINEN FIASKO

Kaikista ponnistuksistaan ja suunnattomasti kasvaneesta sotilaallisesta ja taloudellisesta panoksestaan huolimatta USA on kauempana tavoitteistaan kuin koskaan ennen.

Yhdysvallat aloitti sotilaallisen intervention Vietnamissa lähettämällä maahan neuvonantajiaan. Saigonin joukkojen piti käydä sota, USA tuki niitä vain taloudellisesti, aseilla ja varustuksilla sekä neuvonantajilla. Nyt koko sotatoimet ovat USA:n oman yli puolimiljoonaisen armeijan niskoilla. Saigonin miehistä on tullut itse asiassa amerikkalaisten neuvonantajia.

Yhdysvallat on Vietnamissa toteuttanut teorioitaan kansanliikkeiden kukistamisesta. Nämä teoriat ovat Vietnamin viidakoissa romahtaneet toinen toisensa jälkeen. Koko väestö piti sulkea vartioituihin strategisiin kyliin ja eristää siten Vapautusrintaman vaikutukselta. Yritys epäonnistui täydellisesti. Vapautusrintaman hallitsema alue on vuosi vuodelta laajentunut. Toinen teoria oli Etelä- ja Pohjois-Vietnamin rajan täydellinen linnoittaminen ja sulkeminen, niin ettei pohjoisesta voisi minkäänlaista apua tihkua etelään. Samaa tarkoitusta toteutettiin Pohjois-Vietnamin pommituksilla. Suunnatonta tuhoa siviiliväestön parissa on aiheutettu, mutta amerikkalaisten päämäärää ei saavutettu.

Entä vietnamilaisten asema? Miten se vaikuttaa mahdollisiin rauhan näköaloihin?

Amerikkalaisten jättiläismäinen sotakoneisto on jauhanut tuhoa Vietnamissa vuosikausia. Hävitys ja inhimilliset kärsimykset ovat mittaamattomia. Kuitenkin on hämmästyttävää todeta, että kaikki Vietnamista tulevat tiedot puhuvat siitä, että kansa on tällä hetkellä tietoisempaa, paremmin järjestäytynyttä ja aseistautunutta käymään sotaa kuin koskaan aikaisemmin. Paitsi vuosien varrella hankittu taito, sosialististen maiden lähettämät varustukset ja aseet sekä taloudellinen tuki ovat yhä enemmän vaikuttaneet taistelujen kulkuun. Aikaisemmin vietnamilaiset taistelivat kivääreillä lentokoneita vastaan. Nyt heillä on ilmatorjuntatykkien lisäksi ohjuksia. Pohjois-Vietnamissa ilmoitetaan ammutun alas yli 3,200 amerikkalaista lentokonetta, Etelä-Vietnamissa FNL ilmoittaa tuhonneensa 4,400 lentokonetta ja helikopteria.

Vaikka amerikkalaisten ilmoittamat luvut ovat pienempiä, ovat nekin huomattavia (Pohjois-Vietnamissa he tunnustavat menettäneensä 900 lentokonetta). Ammuttujen lentokoneiden keskimääräiseksi hinnaksi arvioidaan 1.5—10 miljoonaa dollaria. Pelkästään tällä sektorilla taloudelliset menetykset ovat huomattavia — olkoonkin että suuret amerikkalaiset varustamot laskevat ne menekkitililleen.

Yhä raskaammalta täytyy Yhdysvalloissa tuntua myös miehistötappiot, jotka ovat kaksinkertaistuneet verrattuna viime vuoteen. Suurten menetysten takia amerikkalaiset ovat vähentäneet maaseudulla suorittamiaan operaatioita sulkeutuen vahvasti varustettuihin linnoituksiin. Sielläkään he eivät ole turvassa sissien hyökkäyksiltä. FNL hallitsee käytännöllisesti katsoen koko maaseutua. Etelä-Vietnam muistuttaa rusinakakkua sanoi eräs ranskalainen lehtimies. Kakku kuuluu FNL:lle, rusinat, linnoitetut keskukset USA:lle. Nyt rusinatkin ovat murenemassa.

POLIITTINEN FIASKO

Presidentinvaalikamppailu Yhdysvalloissa paljasti, että Yhdysvaltain sisällä Vietnamin sota on jo menetetty. Yleinen mielipide on väsynyt sotaan ja toivoo pikaista rauhaa Vietnamiin. Kaikki presidenttiehdokkaat lupasivat nopeasti rauhaa. Eri asia on että sanankäänteet ja lupausten toteuttamisen sisältö olivat varsin erilaisia.

Monet puheet sodan nopeasta selvittämisestä ovat osoittautuneet perättömiksi. Luvattu de-eskalaatio, pommitusten vähentäminen Pohjois-Vietnamissa onkin merkinnyt entistä suurempaa pudotettujen pommien määrää, vaikka rajoitetummalle alueelle. Epäluottamus on kasvanut. Tyytymättömyyttä levittävät myös amerikkalaiset sotilaat, joiden osa Vietnamissa on surkea. Amerikkalainen lehtinainen Mary MacCarthy kirjoitti erään nuoren amerikkalaisen upseerin sanoneen hänelle: "Kunpa voisimme taistella Vietkongin miesten rinnalla emmekä noiden kirottujen Kyn miesten liittolaisina, niin varmasti voittaisimme tämän sodan."

Saigonin hallituksen sisäinen hajoaminen ei ole enää salaisuus kenellekään. Yhdysvaltain sotilaallinen epäonnistuminen on täydentänyt murenemisprosessin. Saigonin hallitus ei voi laskea omaan armeijaansa. Tosin joukkojen numeromäärä on korkea, — kuten karkaamistilastotkin. Se johtuu armeijan "sesonkiluonteesta". Köyhät talonpojat tulevat ansaitsemaan rahaa palkkasotureina Kyn armeijassa, saa tuaan kasaan 100—200 dollaria he palaavat takaisin kyläänsä viljelemään maataan. Sadon korjuun jälkeen lähtevät taas armeijaan elättääkseen isäänsä ja äitiään. FNL:n vaikutus tuntuu niin Kyn armeijassa kuin poliisijoukoissakin. Jopa Saigonissa Yhdysvaltain esikunnan ja Thieun hallituksen jäsenet liikkuvat helikoptereilla, koska turvallisuus Saigonin kaduilla on vähintään epävarma.

Etelä-Vietnamin parlamentinvaaleissa vuosi sitten ei juuri vaivauduttu salaamaan väärinkäytöksiä. Viime keväänä presidentinvaalien aikana vangittiin Thieun kilpaileva presidenttiehdokas Monsieur Du ja tuomittiin 50 vuoden pakkotyöhön: Hän oli ehdottanut yhteyksien ottamista FNL:ään ja yhteishallituksen mahdollisuuksien tutkimista. Saigonin hallituksen pääministeri Tran Van Huong puhui radiopuheessaan 28. pnä viime toukokuuta avoimesti sisäisistä riidoista hallituksessa, suoritetuista vääryyksistä ja viranomaisten harjoittamasta lakien loukkaamisesta, minkä johdosta sanoi hallitusvallan olevan täysin voimaton.

Samanaikaisesti Vapautusrintaman arvovalta on kasvanut kaikkialla Etelä-Vietnamissa. Se ei johdu pelkästään sotilaallisesta toiminnasta, niin rohkeata ja menestyksellistä kuin se onkin. FNL on pystynyt yhdistämään kansan laajat kerrokset yhteisen kansallisen ohjelman taakse. Vapautetuilla alueilla on suoritettu laajakantoisia ja välttämättömiä yhteiskunnallisia uudistuksia joista merkittävimpiä on maareformi. FNL:n menestys perustuu kansan varauksettomaan tukeen sekä poliittisen ja sotilaallisen taistelun saumattomaan yhteenliittämiseen. Esimerkkinä voi mainita vaikka "nuttura-armeijat", joita ranskalainen Madeleine Riffaud vaikuttavasti kuvasi. Vietnamilaiset naiset osallistuvat poliittiseen työhön, tuhatpäisin joukoin järjestyneesti ja määrätietoisesti he lähestyvät amerikkalaisten tukikohtia konekiväärejä pelkäämättä ja esittävät äänekkäitä vastalauseita pommitusten johdosta, vaatien korvausta hävitetyistä kodeistaan ja amerikkalaisten poistumista Vietnamista.

VIETNAMILAISTEN VOITTO

Vietnamin tapauksia voi sanoa ihmisen voitoksi aseellista ylivoimaa vastaan. Se on pienen köyhän kansan yhtenäisen ja tietoisen kamppailun voitto maailman mahtavinta sotilasvaltaa vastaan. Kuitenkaan vietnamilaiset eivät olisi voineet pysähdyttää amerikkalaisia pelkillä bambupiikeillä, ampiaisparvilla tai alkeellisilla lingoilla. Sosialististen maiden, varsinkin Neuvostoliiton apu liittyneenä vietnamilaisten omaan sankarilliseen taisteluun on muodostunut ratkaisevaksi.

Vietnam on paljastanut sievimmin kuin mikään muu tapahtuma että aikakausi, jota elämme on imperialismin hajoamisen kautta. Kolmen mantereen kansat ovat saaneet esimerkin, joka ei jää vaille vaikutusta. Jatkavat amerikkalaiset sotaa Vietnamissa tai eivät, myytti amerikkalaisten voittamattomuudesta on romahtanut, samoin myytti amerikkalaisesta vapaudesta, jolla ainakin Länsi-Euroopassa oli vielä joitakin vuosia sitten vahva jalansija. Kaikkialla aletaan tajuta Vietnamin kansan taistelun ja päämäärien oikeutus.

Pieni aasialainen kansa on piirtänyt nimensä ihmiskunnan historiaan. Se on paljastanut maailmanhistoriallisen kriisin ja näyttänyt, mikä tosiasiallinen voima on kansojen kamppailulla ihmisoikeuksien, rauhan, riippumattomuuden ja yhteiskunnallisen edistyksen puolesta.

— Mirjam Vire-Tuominen.

Erotus SDNL:ssa

Helsinki. — Suomen demokraattisen nuorisoliiton (SDNL) keskushallitus käsitteli hiljattain liiton kansainvälisen sihteerin Seppo Kanervan DDR:ssä ilmestyvässä Forum-lehdessä julkaistua kirjettä. Koska Kanerva on lähtenyt avoimeen hajoitustyöhön, mitä mm. kirjeessä mainittu mahdollinen uuden nuorisoliiton perustaminen osoittaa, keskushallitus päätti äänin 20—3 erottaa Kanervan tehtävästään liiton työntekijänä.

SDNL:n johdon asian johdosta antamassa lausunnossa korostetaan, että erilaisten käsitysten ja mielipiteiden esiintyminen liiton piirissä on luonnollinen asia eikä niiden esittäminen ole ristiriidassa liiton luonteen ja periaatteiden kanssa. Keskushallitus ei kuitenkaan katso voivansa hyväksyä sitä, että mielipidevapauteen vedoten sallittaisiin liiton vastainen hajotustyö, henkilökohtaisen aseman väärinkäyttö ja liiton politiikan tahallinen vääristely. Keskushallitus edellyttää, että jokainen liiton jäsen ja palkallinen työntekijä noudattaa toiminnassaan liiton periaatteita, liittokokouksen ja keskushallituksen päätöksiä ja niiden hyväksymää poliittista linjaa.

Seppo Kanervan kirjeessä, joka on julkaistu em. lehdessä 1. 10. sanotaan mm.:

"Suomen kommunistisen puolueen jäsenistön enemmistöä ei ole harhautettu, vaikka tällä hetkellä kuten ehkä tiedätte, puolueemme on tietyssä kriisitilassa ja työtä leimaa taistelu revisionististen (liberaalien ja 'demokratisoivien') toimitsijoiden ja aitojen marxilais-leniniläisten välillä. Lukuisat puolueen jäsenet ja puoluejärjestöt kävivät Neuvostoliiton lähetystössä ilmaistakseen tukensa Neuvostoliiton ja sen liittolaisten politiikalle. SKP:n voimakkain piirijärjestö — Uudenmaan piiri — ja toiseksi voimakkain piiri Turku ja sen lisäksi edelleen Tampereen, Lahden, Kymenlaakson ja Etelä-Saimaan piirit ovat hyväksyneet päätöksiä, missä ne tuomitsevat SKP:n keskuskomitean väärän näkökannan ja tukevat Neuvostoliittoa. — Suomen demokraattisessa nuorisoliitossa (SDNL) ja sosialistisessa opiskelijaliitossa (SOL) on myös olemassa oppositio tässä kysymyksessä omaksuttua virallista Neuvostoliiton vastaista ja antikommunistista linjaa vastaan. Ja voi tulla välttämättömäksi, että tämä oppositio jättää SDNL:n ja SOL:n ja perusaa siis todella kommunistisen nuorisojärjestön. Varsinaista ratkaisua ei tosin vielä ole tullut, mutta mahdollisuuksista keskustellaan ja niitä punnitaan.

Maailman väkiluku lisääntyi 65:llä miljoonalla v:ssa

United Nations. — Yhdistyneiden Kansakuntien tilastotutkimuksien perusteella valmistettu "The Demographic Yearbook" kertoo, että maailman väkiluku nousi vuoden 1967 puolivälissä 3.42 miljardiin.

Toisin sanoin, väkiluku oli silloin 65 miljoonaa suurempi kuin vastaavana aikana edellisenä (1966) vuonna. Nykyisen 1.9-prosenttisen kasvuvauhdin perusteella vuodessa maailman nykyinen ihmismäärä kaksinkertaistuu vuoteen 2006 mennessä, selitetään mainitussa kirjassa.

YK:n vuosikirja vuodelta 1967 osoittaa, että kolme neljäsosaa maapallomme ihmiskunnasta asuu kehitysmaissa, mukaanlukien Kiinassa, minkä asukasluku YK:n arvion mukaan v. 1967 oli 720 miljoonaa, ollen Kiinan väkiluvun lisääntyminen 11 miljoonaa vuodesta 1966 lähtien.

Kirjan tilastotiedoissa ei tehdä vertailua syntyväisyyden ja kuolevaisuuden välillä sellaisissa maissa kuin Intia, Pakistan, Indonesia, Nigeria, Kongo ja Brasilia.

"Kaupunkilaistumisen" todetaan tapahtuvan maailmanlaajuisesti ja osoitetaan, että 19 prosenttia maailman väestöstä asuu nyt 100,000 asukasta käsittävissä tai sitä suuremmissa kaupunkipaikoissa.

Kiinaa lukuunottamatta, maailmassa on nyt 1,700 siihen suuruusluokkaan kuuluvaa kaupunkia.

Eliniän pituuden odotuskannalta katsoen selitetään, että parhaassa asemassa ovat Islannissa syntyneet tytöt, joiden elinikämahdollisuus on yli 76 vuotta. Miesten kohdalta kauemmin elävät ruotsalaiset, missä miehet voivat odottaa elävänsä 71.6 vuoden ikäisiksi.

Lyhin eliniän mahdollisuus tytöille on 31.1 vuotta Upper Voltassa ja 25 vuotta Gabonissa syntyvillä pojilla.

PÄIVÄN PAKINA

LAZARUKSEN MALLIIN

Niin siinä sitten kävi kuin on tältäkin palstalta uumoiltu. "Ikuisen häviäjän" tittelin saanut kaikin puolin ajatusköyhä Richard Nixon ja hänen patamusta aisaparinsa, Marylandin osavaltion rotukiihkoilija-kuvernööri Spiro Agnew, tulivat valituksi Yhdysvaltain presidentiksi ja varapresidentiksi.

Selvä on, että mr Nixon saa kiittää valinnastaan ennenkaikkea presidentti Johnsonia, jonka vihattu Vietnam-politiikka ajoi ajamalla yhdysvaltalaiset 'protestiäänien' tielle — äänestämään vaikka itse paholaista, kunhan ei ääni vain mene sellaiseen paikkaan, missä sitä voidaan jotenkin tulkita "hyväksymisen antamiseksi" Johnsonin hallituksen hyökkäyspolitiikalle.

Ilmeistä on, että valitsijat eivät yleisesti puhuen äänestäneet niinkään paljon Nixonin ja Agnewn puolesta kuin presidentti Johnsonia ja hänen hallituksensa sotaohjelmaa vastaan, mistä demokraattien ehdokkaana ollut varapresidentti Hubert Humphrey ei voinut kaikista yrityksistään huolimatta sanoutua selvästi irti.

Suurinta sivustatukea sai republikaanien ehdokas mr Nixon kumppaneineen presidentti Johnsonilta ja samassa yhteydessä myös varapresidentti Humphreylta.

Ja nyt osoittautui, että "Tricky Dicky" lempinimellä tunnettu Nixon oli sittenkin oikeassa kun hän sanoi Miamin puoluekokouksen jälkeen nimitykseensä viitaten, että "tämä kauppa hoidetaan hyvin".

Tässä palautuu myös mieleen New York Timesin arvostetun kommentaattorin James Restonin arvio Nixonin nimityksestä republikaanien presidenttiehdokkaaksi:

"Se on suurin comeback sitten Lazaruksen", hän kirjoitti. "Lazarus oli Martan ja Marian veli, jonka Jeesus herätti kuolleista. Tosin Lazarus kuoli sitten myöhemmin toisen kerran. Nixonin poliittisesta kuolemasta ei saa vielä puhua.

Kukaan ei ole kiinnittänyt mitään huomiota republikaanien puoluekokouksen Miami Beachissa hyväksymään vaaliohjelmaan, mikä on asiallisesti puhuen tyhjää sanahelinää. Se on niin täynnä kompromisseja, että sen olisi voinut kirjoittaa sekä Rockefeller että demokraattienkin ehdokkaat. Kaiken lisäksi on muistettava, että valituksi tullut Nixon ei ole millään tavoin sidottu sen paremmin puolueohjelmaan kuin vaalilupauksiinsakaan.

Presidentti Johnson on tästä räikeänä esimerkkinä. Hänet valittiin "rauhanohjelmalla" ja lupauksilla senaattori Goldwaterin kiihkeätä sotaohjelmaa vastaan, mutta mikä oli tulos?

Ja "lupauksissaankin" Nixon on ollut mahdollisimman kaksimielinen ja väljä.

Palautettakoon mieleen, että vaalikampanjan eräässä vaiheessa hän lupasi mennä USA:n suurlähettilään kanssa Moskovaan Kremlin johtajain puheille. Pian sen jälkeen Nixon ilmoitti kuitenkin ettei hän menekään Moskovaan.

Nixonin presidenttivaalikampanja huipentui kahteen pääseikkaan: Vietnamin sotaan sekä "lain ja järjestyksen" ylläpitoon asutuskeskuksissa.

Humphreyn epäröiviin rauhanpyristelyihin, mitkä Herald Tribunen poliittinen pilapiirtäjä kuvasi sulkiaan pudottavaksi rauhankyyhkyseksi, mikä ei lentoon päässyt, Nixon julisti mahtipontisesti, että hänen tavoitteenaan on "kunniallinen rauha Vietnamissa".

"Tricky Dicky" ei selittänyt edes puolella sanalla, mitä hän "kunniallisella rauhalla" tarkoitti. Hän jätti sanomatta senkin miten ja milloin hän Vietnamin sodan lopettaa.

Mutta kun yhdysvaltalaiset ovat läpeensä väsyneitä ja kyllästyneitä Johnsonin hallituksen sotapolitiikkaan, niin he halusivat ilmeisesti saada nähdä, mitä mr Nixon tarkoittaa puhuessaan "kunniallisesta rauhasta" Vietnamissa.

Mitä taas tulee "lain ja järjestyksen" ylläpitoon niin siitä puhuessaan ei Nixon ole viitannut lainkaan vallitsevien epäkohtien ja oikeutettujen valitusaiheiden korjaamiseen, vaan poliisipatukan esteettömämpään käyttöön.

Amerikkalaisille on moneen kertaan kerrottu nyt päättyneen vaalikampanjan aikana, että Nixon ei ole enää se sama, vauhkosilmäinen kommunistisyöjä, mitä hän oli kylmän sodan kiihkeimmillään ollessa, vaan että hän on kokonaan "uusi Nixon" joka johtaa "uusiintunutta republikaanipuoluetta."

No, toivotaan parasta, vaikka hieman epäilyttääkin. Uskomme kuitenkin vielä, että Vietnamin sota on lopetettava huolimatta siitä kuka on Yhdysvaltain presidenttinä. — Känsäkoura.

Jälkipuinti alkoi:

VÄSYMYS YLLÄTTI NL:n URHEILIJAT MEXICOSSA

Helsinki. — Olemme olleet liian kauan Mexicossa, kuului Vladimir Kutsin kommentti.

— Olemme kaikki hyvin väsyneitä, Tatjana Talysheva sanoi.

— Huippukunto on jo ohi, huomautti hyppääjien valmentaja Ojatshkov.

APNn ensimmäisessä huomattavassa arviossa Mexicon yleisurheilusta esitellään eräitä Neuvostoliiton urheilijain epäonnistumisen osatekijöitä ja päädytään syyttämään joukkueen johtoa.

— Kun puhumme epäonnistumisista, ne on ennen kaikkea luettava maajoukkueen johdon tiliin. Kokonaisen kuukauden urheilijat asuivat kaukana kotoaan. He ikävöivät kaikki kotiin, toteaa APN:n kirjeenvaihtaja, joka kertoo, että todellinen taistelu käytiin vasta lentolipuista: kaikilla oli kiire kotiin.

VAMMOJA LIIKAA

— Liiton puheenjohtaja Stepanenko järjesti yhdessä maajoukkueen johdon kanssa koekilpailuja. Me ymmärrämme heidän halunsa saada urheilijat mahdollisimman hyvään kuntoon. Miten tämä kaikki kuitenkin päättyi? Sinjajev ja Hlopotnov jotka saavuttivat maan mestaruuskisoissa tulokset 10.1 ja 10.2 juoksivat täällä 100 metriä ajassa 10.5—10.4. Sapeja sai vamman. Vamma keskeytti myös maileri Arzhanovin kilpailut. Vammasta joutui kärsimään Popkova, vamman takia keskeyttivät kilpailun Kudinski, Aun ja Lanka. Eikö tapauksia ole liian paljon?

Puhukoot valmentajat ja tiedemiehet mitä tahansa — tosiasia on, että juoksijat ja hyppääjät, joihin luotimme, eivät enää olleet huippukunnossa 5. lokakuuta, jolloin joukkueemme piti viimeiset koekilpailut. Kunto oli mennyt heidän kolmeviikkoisen oleskelunsa aikana Mexicossa.

KUDINSKI EI TAISTELLUT

3,000 m:n estejuoksussa oli Neuvostoliitolla vain kaksi edustajaa, vaikka laji on kansainvälisesti ottaen NL:n vahvimpia. APN:n toimittaja jatkaa:

— Tämä näyttää paradoksilta. Mutta asian laita on kuitenkin juuri näin: valmentajamme lähettivät Mexicoon vain kaksi estejuoksijaa: Kudinskin ja Morozovin. Kenen syytä on tämä anteeksiantamaton erehdys?

Juuri tällä matkallahan me laskimme pärjäävämme hyvin. Eikö kolmen olisi ollut helpompi juosta kuin kahden?

Tämä on harmillista senkin vuoksi koska loppukilpailu alkoi hyvin. Vauhti oli juuri Kudinskille sopiva, mutta hän keskeytti.

Annamme sananvuoron Kutsille:

— Kudinski sai kolhaisun ja pelästyi. Hän pelästyi kovaa kilpailua. Hän valitti jo ennen kilpailua. Myös viime vuonna hän keskeytti täällä esikisoissa. Kuten tiedätte, jouduin Melbournessa ennen loppukilpailua autokolariin. Olin kokonaan mustelmilla. Ajattelin kuitenkin, että en voi pettää joukkuetta. Unohdin kivun, hampaita kiristäen saavutin voiton. Kudinski ei ole taistelija.

URHEILIJOISSA EI VIKAA

Kutsin esittämästä esimerkistä huolimatta ei APN:n kommentissa syytetä urheilijoita. — Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta sekä vanhat että nuoret tekivät parhaansa, sanoo kirjoittaja, joka esittelee lukuisia esimerkkejä hyvistäkin saavutuksista.

Epävirallisen pistelaskun mukaan Neuvostoliitto sai Mexicon yleisurheilusta pisteitä 90, Helsingissä 1952 se sai 121, Melbournessa 144, Roomassa 168 ja Tokiossa 124.

— Yleisurheilumme kehittyy hitaammin kuin muissa maissa, toteaa kirjoittaja ja jatkaa: — On selvää, että olemme jääneet jälkeen omien epäkohtiemme takia, vaikka kuten kirjoittaja sanoo, "koskaan aikaisemmin joukkueessamme ei ole ollut näin paljon lahjakkaita nuoria urheilijoita."

Eräänlaisena johtopäätöksensä artikkelista voidaan todeta, että joukkue oli erinomainen, mutta sen huippukunto ei ollut ajoitettu oikeaan ajankohtaan.

Farmarit tarvitsevat yhteistoimintaa

Toronto. — Quebecin 50,000 jäsentä käsittävän Catholic Farmers Union presidentti sanoi täällä alkuviikolla, että farmariryhmät tuhlaavat jäsenistöjensä varoja, elleivät ne rupea perustamaan kansallista tai maakunnallisia voimakkaita farmareiden unioita.

Puhuessaan Ontario Federation of Agriculturen kokouksessa mr Sorel sanoi, että "yhtenäisyyden puute on tämän päivän farmareiden kaikkein vakavin probleemi". Ontario Federation of Agriculture ja Ontario Farmers Union suunnittelee yhteen liittymistä tämän vuoden aikana.

Nuori avioliitto ja avioero

Tällä vuosikymmenellä ihmiset solmivat avioliittoja nuorempana kuin ennen. Vastaavasti avioerojen määrä on lisääntynyt. Myös ensisynnyttäjien ikä on parin viime vuosikymmenen aikana alentunut, tai lienee todempaa sanoa, että alle 20-vuotiaiden ensisynnyttäjien määrä on lisääntynyt. Suomessa vuosina 1941—1950 ensisynnyttäjistä 19-vuotiaita oli joka kolmaskymmenes, mutta jo vuosina 1951—1960 noin joka yhdeksästoista ensisynnyttäjä oli 19-vuotias. USA:ssa nykyään on joka neljäs ensisynnyttäjä alle 20-vuotias.

Vuosisadan alussa purkautui Helsingissä 2% avioliitoista. Nykyään tämä määrä on kymmenkertainen.

Englanti yrittää juonia EEC:hen, mutta turhaan

EEnglannin pyrkimyksen päästä EEC:n jäseneksi tultua tyrmätyksi Ranskan toimesta jo kolme kertaa, Lontoo ei ole suinkaan luopunut yrityksistään etsiä ponnekkaasti jos jonkinlaisia kiertokeinoja päämääriensä saavuttamiseksi. Belgian ulkoministeri Harmel esitti jokin aika sitten — Belgia Hollannin ohella ovatkin olleet ainoat Englannin aisankannattajat EEC:ssä — suunnitelman läheisemmästä poliittisesta, sotilaallisesta sekä teknologisesta ja rahataloudellisesta yhteistyöstä Englannin ja EEC-maiden välillä sellaisilla aloilla, joilla Rooman sopimus ei kiellä yhteistyötä.

Harmelin suunnitelma tuli esille ns. Länsi-Euroopan Unionin (WEU) kokouksessa toista viikkoa sitten Roomassa. On syytä mainita, että WEU on pääasiassa poliittinen ja sotilaallinen LänsiEuroopan maiden yhteistyöelin, johon kuuluvat EEC-maiden ohella myös Englanti. Englanti oli laskenut, että Tshekkoslovakian kriisi olisi vihdoinkin luonut edellytykset Ranskan vastarinnan murtamiseksi. Englantilaiset lehdet kertoivat mahtipontisesti, että Roomassa oli käyty luottamuksellisia ja tuloksellisia yksityisiä neuvotteluja Englannin ja viiden muun EEC-maan kesken — siis ilman Ranskaa.

Englanti koki kuitenkin Roomassa jälleen uuden pettymyksen. WEU:ta sitoo myös määräys täydestä yksimielisyydestä päätöksiä tehtäessä. On samantekevää, mitä salaisia ja luottamuksellisia jupinoita Englanti muiden EEC-maiden kanssa piti, kun Ranska ei ollut mukana. Oli sangen kuvaavaa että Ranska ei vaivautunut lähettämään Rooman kokoukseen edes varsinaista ulkoministeriään, vaan ainoastaan toisen luokan apulaisministerin. Tämä torjui suoralta kädeltä ehdotuksen edes yhteisen tutkimusryhmän asettamiseksi selvittelemään ja valmistelemaan Harmelin suunnitelmassa esitettyjä asioita.

Englannin esitys yhteistoiminnan tehostamisesta WEU:n puitteissa sotilaallisella alalla tähtää ensi sijassa varustelujen kiihdyttämiseen. Englanti jättää huolellisesti mainitsematta, mistä otettaisiin rahat. Englanti itse ei enää pysty lisäämään jo nyt muutenkin sen taloudellisen kantokyvyn suuresti ylittäviä varustelumenoja. Ranskassa jokin päivä sitten hyväksytty budjetti osoittaa, että ensimmäisen kerran suursodan jälkeen varustelumenoja ei ole voitu lisätä. Hollannilla, Belgialla ja Luxenburgilla ovat taas sangen merkityksettömät mahdollisuudet varustelujensa lisäämiseen. Katseet kääntyvät Länsi-Saksaan ja sen kauppataseen suureen ylijäämään ja valtavaan valuuttavarantoon. Länsi-Saksa ei kuitenkaan ole ollenkaan halukas rahoittamaan Englannin ja muiden EEC-maiden varusteluja. Länsi-Saksassa on ensi vuonna parlamenttivaalit ja suuren yleisön keskuudessa varustelumenojen lisäys muiden hyväksi olisi huono vaalivaltti.

Poliittisella linjalla Englanti ajaa Neuvostoliiton vastaisen rintaman vahvistamista, vaikka Wilsonin hallitus on julkisuudessa vakuuttanut moneen kertaan, että Tshekkoslovakian tapaukset eivät saa millään tavalla vahingoittaa Englannin ja idän välistä kauppaa ja että idän ja lännen välistä jännitystä on pyrittävä jatkuvasti lieventämään. Englannin puuhat WEU:n puitteissa eivät suinkaan tue tällaisia pyrkimyksiä. Mitä tulee taas Englannin ja EEC-maiden rahataloudellisen yhteistyön kehittämiseen, niin Englannin joitakin aikoja sitten johtavilta valuuttamailta — pääasiassa EEC-mailta — saama 2 000 miljoonan dollarin takuuluotto Lontoossa oleville punta-alueen maiden puntatileille, oli "viimeinen ryyppy pullosta", kuten Länsi-Saksan keskuspankin johtaja asian ilmaisi. Uusia luottoja ja takuita Englannille ei olla enää valmiita antamaan.

Englannin puuhat EEC:hen liittymisen ympärillä paljastavat kuitenkin selvästi, millaisiin poliittisiin ja sotilaallisiin riskehin ja seikkailuihin antautuvat ne maat, jotka havittelevat Englannin perässä EEC:n jäsenyyttä muodossa taikka toisessa. Libra

Nyrkkitappelu 'kruunasi' Ruotsin ja Canadan pelin

Tukholma. — Neljä pelaajaa sai ottelurangaistuksen Ruotsin ja Canadan välisessä jääkiekkomaaottelussa, joka keskeytyi pitkäksi ajaksi toisen erän lopussa hurjaan nyrkkitappeluun. Ottelun voitti lopulta Canada maalein 3—2.

Vajaa puoli minuuttia ennen toisen erän päättymistä alkoi tulinen yhteenotto ruotsalaisten ja canadalaisten pelaajien välillä Ruotsin maalin edustalla. Kaksi canadalaishyökkääjää kävi hieman kovakouraisesti Ruotsin maalivahtiin Hans Dahllöfiin käsiksi. Veteraanipelaaja Ulf Sterner syttyi siinä samassa ja hetkessä lensi mailoja, murtuneiden mailojen kappaleita, kypäriä ja suojuksia.

Canada oli juuri aiemmin tasoittanut tilanteen lukuihin 2—2 canadalais hyökkääjien käydessä ruotsalais maalivahdin kimppuun.

Tshekkoslovakialaiset tuomarit yrittivät taltuttaa kuumenneita tunteita, mutta turhaan, sillä hetkessä kummankin joukkueen milei kaikki pelaajat olivat kentällä mukana mittelemässä nyrkkeilytaitojaan.

Ulf Sterner hyökkäsi Canadan Ted Hargrivesin kimppuun ja sai ainakin yhden täysosuman vastustajansa leukaan. Lars-Göran Nilsson otti puolestaan yhteen Morris Mottin kanssa.

Tappelunujakan päätyttyä seisoi Lars-Göran kentällä ilman pelivälineitään, ilman pelipaitaa, kypärää ja käsineitä ja muistutti lähinnä surullisen hahmon ritaria. Mott oli riisunut kiukussaan ruotsalaisen.

Tuomarit olivat sentään niin paljon tapahtumien tasalla, että pystyivät ajamaan pahimmat syntipukit kentältä. Molemmista joukkueista sai kaksi pelaajaa ottelurangaistuksen. Kentältä poistuivat Uffe Sterner ja Lars-Göran Nilsson sekä canadalaiskiekkoilijat Morris Mott ja Ted Hargrives. Kvartetti sai tyytyä seuraamaan ottelua loppuun katsomosta käsin.

Tuomarit keskeyttivät toisen erän 24 sekuntia ennen loppua, ja lisäsivät ajan viimeiseen kolmanteen erään.

Suomen nuorille 6 PM-kultaa painonnostossa

Trondheim. — Suomi hallitsi lähimain täydellisesti painonnoston nuorten PM-kilpailuja, jotka sunnuntaina päättyivät Trondheimissa Norjassa. Se valtasi kuusi mestaruutta ja yhden pronssitilan. Maiden välisessä kilpailussa se sai 32 pistettä, Norja ja Ruotsi 19 ja Tanska kuusi.

Sunnuntaina syntyi kolme uutta Pohjoismaiden nuorten ennätystä ja yksi Suomen ennätys. Sarjassa alle 60 kg Tapani Hämäläinen tempaisi 95.5 kg, sarjassa alle 90 kg Markku Härkönen punnersi 135.5 kg ja sarjassa alle 67.5 Ruotsin M. Ask työnsi 136 kg. Suomen ennätyksen yhteistuloksella 345 kiloa teki Ari Kurko.

Vapaus on saanut ryntäyskauden aikana 216 tilausta — 26 uutta

Tähän ryntäyskauden viimeiseen katsaukseen saatiin 70 tilausta, joista 9 uutta ja kun huomioidaan aikaisemmat tulokset, on Vapaus nyt saanut 216 tilausta, joista 26 uutta.

Uusien tilausten hankinnassa täyttivät tavoitteensa Mattawa ja Geraldton.

Tähän ryntäyksen viimeiseen katsaukseen saatiin tilauksia seuraavilta:

Tilaajat, Mattawa, 1 uusi ja 1 uudistus, jolla täyttyi uusien tilausten tavoite.

Tilaaja, Lac du Bonnet, Man., 1 uudistus.

Sara Tuomi, 1 uudistus, W. Wäyrynen, 1 uusi ja 3 uudistusta, A. T. Hill, 1 uusi ja 3 uudistusta, Elvi Kyyny, 1 uudistus ja tilaaja 1 uudistus — yhteensä Port Arthurista 11 tilausta. Hankittu 4 uutta tilausta, tavoitteen ollessa 5.

Aino Koski, Kapuskasing, 1 uudistus.

Tilaaja, Whitewood, Sask., 1 uudistus.

Emil Hankila, South Porcupine, 2 uudistusta.

Uuno Soderholm, Websters Corners, 2 uudistusta.

Emma Tuomi, Kirkland Lake, 7 uudistusta.

Lempi Wiitala, Sointula, 1 uusi tilaus.

August Saari, Fort William, 1 uudistus.

Helen Tarvainen, 1 uusi tilaus ja Iuho Nissinen 9 uudistusta — yhteensä Torontosta 10 tilausta. Hankittu 2 uutta tavoitteen ollessa 5.

Maria Kirkwood, 1 uusi ja 1 uudistus sekä tilaaja 1 uudistus — yhteensä Wanupista 3 tilausta. Uusien tilausten hankintatavoite täytetty 200 prosenttisesti.

tavoite täytetty 200 prosenttisesti.

Anton Laari, St. Catharines 1 uudistus.

Tilaaja, Huntsville, 1 uudistus.

Nick Grundsten, Whitefish, 4 uudistusta.

Niko Piispanen, Beaver Lake, 1 uudistus ja Anselm Kääriäinen, 1 uudistus — yhteensä 2 tilausta Beaver Lakelta.

Eino Simonen, Sault Ste. Marie, 4 uudistusta.

Tilaaja, Hanmer, 1 uudistus.

Annie Tapio, North Surrey, 2 uudistusta.

Tilaaja, Crozier, Ont., 1 uudistus.

Annie Koski, Salmon Arm, 1 uudistus.

Tilaaja, Elliot Lake, 1 uudistus.

Aino Korkola, Timmins, 1 uudistus.

Tilaaja Haliburton, 1 uudistus.

Jack Rinta, 1 uusi ja 1 uudistus sekä tilaaja 1 uudistus — yhteensä 3 tilausta Geraldtonista. Uusien tilausten tavoite täyttyi.

Hilja—Salo, Waters Township 1 uudistus.

John Pärssinen Wahnapitae 2 uudistusta.

Hilja Smith 2 uutta tilausta ja konttori 1 uudistus — yhteensä 3 tilausta Sudburysta. Hankittu 4 uutta, tavoitteen ollessa 5.

Sydämellisesti kiitämme kaikkia tilausten hankkijoita ja lausumme uudet lukijat tervetulleeksi lehtemme lukijakuntaan.

Kun suunnittelette JOULULAHJOJEN OSTOA, muistakaa, että Vapauden tilaus on arvokas joululahja, josta sen vastaanottaja saa lukemista koko vuoden ajaksi.

SOON KUULUMISIA

Sault Ste. Marie, — Eihän täältä mitään ihmeellistä tällä kertaa kuulu. Ainainen kiire vain tahtoo melkein kaikkia vaivata. Kun talvikin on tulossa, niin kaikki syksyn työt pitäisi kerittä suorittamaan ennen kuin kylmät ilmat tulevat.

Monenlaisia ennusteluja on kyllä jo tehty ensi talven suhteen, mut ta Thessalon Intiaani reservin päällikkö George Wabigwan on pitkäaikaisen kokemuksen perusteella sitä mieltä, että ensi talvi tulee olemaan ilmojensa puolesta leuto, märkä ja vähälumninen, sillä majavat ovat rakentaneet patoja eli "tammia" niihin puroihin jotka tavallisesti ovat olleet kuivia talvella, ja toiseksi kun hyvin vähän on nähty mehiläisiä tämän kesän aikana. Sopiipa laittaa muistiin, että pitivätkö nämä ennustelut paikkansa . . . Viime lokakuun 27 päivänä saimme nähdä jo joitakin lumihiutaleita, mutta täältä noin 144 mailia pohjoiseen, Wawa'ssa sitä oli jo viisi tuumaa maassa, joka kuitenkin pian suli pois.

Kolmen vuoden ajan on miss Lois Beckett koettanut puolustaa oikeuksiaan mikä hänelle kuuluu Ontarion Human Right-lain mukaan. Mutta aikaisemmin jo Ylioikeudessa hänen vaatimuksensa hyljättiin. Hän teki valituksen vetoomusoikeudelle ja asian käsittely alkoi täällä, torontolaisen lakimiehen George Fergusonin ollessa puheenjohtajana. Miss Lois Beckett'illä on kaksi lakimiestä torontolainen Willard Estey ja soolainen Henry Lang. Poliisien järjestöä ja komissionia puolustaa paikalliset lakimiehet, ensin mainittua mr Patrick Fitzgerald ja mr George Priddle.

Miss Lois Beckett ryhtyi konstaapelin tehtäviin Sault Ste. Marien kaupungissa 1949:sta 1961:teen asti, jolloin hän otti siirron eli (leave of absence) Tarentorus kunnan konstaapeliksi, ja oltuaan siinä virassa niin kauan kuin kunta yhdistettiin v. 1965 Sault Ste. Marien kaupunkiin, jolloin hän siirtyi takaisin kaupungin palvelukseen. Mutta hänen ei enää annettu käyttää konstaapelin pukua, eikä myöskään osallistua ulkotehtäviin kuten ennen, vaan hänelle annettiin muita vähemmän tärkeitä tehtäviä poliisiasemalla, ja hänen anomuksensa hyljättiin päästä poliisijärjestöön jäseneksi. Miss Beckett'ille vain sanottiin että poliisienjärjestö on vain miehiä varten, eikä heidän puhetapansa kokouksissa ole naiselle sopivaa kuultavaksi. Lois Beckett sanoo että häntä kohtaan on käyttäydytty hyvin puolueellisesti ja kohdeltu epäoikeudenmukaisesti. Hänen palkkansa on tällä kertaa vain $412.50 kuukaudessa, jota vastoin ensiluokan konstaapeli saa $600 samalta ajalta. Hän on käynyt hyvän koulutuksen konstaapelin tehtäviin, Amerikassa, Hawaiissa ja Etelä-Ontariossa. Hän on saanut hyvät todistukset edellämainituista paikoista.

Täällä kerättiin 1050 nimeä miss Lois Beckettin puolesta että vetoomusoikeuden kuulustelut suoritetaan täällä, mikä vaatimus Torontossa hyväksyttiin. Kaupungin uusi yleinen lainakirjasto katsottiin olevan kyllin ison ja sopivan kun odotettiin että sinne tulee yleisöä seuraamaan kuulusteluja . . . Mutta nimien kirjoittajat olivatkin jo unohtaneet koko asian muutamaa henkilöä lukuunottamatta. Mikä ei ole ihmeellistä tämän perukan asukkaisiin nähden, Kuulustelujen päätös annetaan julkisuuteen joulukuun alussa.

* * *

Kaupungin valtuuston kokouksessa keskusteltiin St. Marys joen vesien saastutuksesta. Kun tiedetään että osa juomavedestä tulee yllämainitusta joesta, niin siitä saatiin selitys, että juomavesi pidetään tarkan valvonnan alaisena. Veteen lisätään puhdistus aineita että kaupungin vesi on käyttökelpoista. Yksi valtuusmies sanoi että viimeisen kahden vuoden aikana on Ontarion Water Resources Comission tehnyt kaksi tarkastusta St. Marys joessa, ja tullut huomaamaan, että yksitoista yleistä likaviemäriä vielä laskee jätteitä mainittuun jokeen. Mutta tarkastus raporttia ei ole kenellekään haluttu näyttää, sanovat vain, että se tulee käsiteltäväksi lähitulevaisuudessa. Varmasti kyllä tiedetään että kuudesta eri teollisuuslaitoksesta tulee paljon öljyä ja muita jätteitä St. Marys jokeen, mutta hyvin vähän ja varovasti on siitä puhuttu . . . Yhtiöt joka vuosi paikallisessa lehdessä kehuvat että kuinka suuria rahasummia ne ovat taas uhranneet tehtaittensa likavesien puhdistuksiin. Mutta se on ilmeisesti vain ihmisten silmien peittämistä, kun yhä edelleenkin tehtaiden öljyt ja likavedet menevät jokeen, joka on selvästi nähtävissä kun vain viitsivät katsoa neljän mailin päässä alavirran puolella, kun ei jokivettä vieläkään voi käyttää edes saunomiseen. Jokirantamille ja venelaitureita vasten aika ajottoin kerääntyy niin paljon öljyä, että sitä voi vaikka kauhalla ottaa voitelu aineet. Yksi rohkeampi valtuusmies sanoi että hän asuu mäen päällä noin (puolen mailin päässä joesta) ja hän haistaa joesta tulevan hajun joka yö. Osa valtuusmiehistä sanoi että heillä ei ole mitään tekemistä niiden syytöksien suhteen joita on tehty jokiveden likaamisen suhteen. Epäilenpä hiukan että ketä nämä valtuusmiehet edustaa, kansaa vaiko tehtailijoitako?

* * *

Paikallinen lakimies mr Kelleher, oli maksullisella ilmoituksella kutsunut kaikkia lakossa olevien putkimiesten vaimoja suljettuun kokoukseen siinä tarkoituksessa että lakkolaisten vaimot painostaisivat miehiään hyväksymään urakoitsijoiden tarjoukset. Heitä olikin tullut siinä kolmekymmentä naista, myöhemmällä neljä tai viisi naista marssi putkimiesten union konttoriin edustalla kantaen "plakaatteja" ja vaatien sopimuksen tekoa union toimesta , mutta union virkailija sanoi että olisi mukavampi jos he menisivät kotiaan muihin töihin. . . Putkimiehet ovat olleet lakossa heinäkuun 15 päivästä lähtien, vaatien tuntipalkan lisäystä $1.65 asti, eli samalle tasolle kuin etelä-Ontariossa maksetaan $4.85—5.20. Täällä on maksettu vain $3.65 tunnille ja elinkustannus on huomattavasti korkeammalla mitä se on etelässä.

* * *

Steelton Haalilla taas pelataan seurapelejä torstaina ,marraskuun 14 pv. kello 7.30 ill. ja juodaan hyvät kahvit kotitekoisten vehnäsien kanssa. Kaikki tervetulleita mukavaan seurusteluun.

KUOLON SAALISTA

Noin 45 vuotta Sault Ste. Mariessa asunut Eemil Peltomäki kuoli F. J. Davey Home vanhain kodissa, keskiviikkona lokakuun 23 pv. 1968 pitkäaikaisen sairauden jälkeen. Hänen vaimonsa Alva kuoli muutama vuosi sitten. Eemil Peltomäki oli tullut Canadaan vuonna 1923 ja oli kuollessaan 67 v. 9 kk. ja 29 päivän ikäinen. Suremaan lähinnä jäivät, yksi tytär mrs Asa Evans (Vuokko) Mt. Vernon, Kentucky, U. S. A. Kaksi lasten lasta, sekä kolme siskoa Suomessa. Hautaus toimitettiin lokak. 26 pv. Arthurin hautaustoimistosta Greenwood hautausmaahan, omaisten ja tuttavien saattamana. Hautaus seremonian suoritti pastori Kari Valanne. Eemeli oli joinakin vuosina tänne tultuaan työskennellyt metsätöissä, ja sitten pitkän aikaa Algoma Terästehtaalla, josta hän muutama vuosi sitten jäi työkyvyttömyys-eläkkeelle.

Mrs Hilda Santikko kuoli Plummer Memorial Sairaalassa, torstaina lokak. 31 pv. 1968 noin 66 vuoden ikäisenä. Hän oli edesmenneen William Santikon aviopuoliso. Lähinnä suremaan jäivät, poikansa Pentti Lukkarila, neljä lasten lasta, ja sisko Sofia Ranta täällä, veljensä Aarne Pekuri Suomessa. Hautaus toimitettiin marraskuun 2 pv. Arthurin hautaustoimistosta Greenwood hautausmaahan, omaisten ja tuttavien saattamana. Hautaus seremonian suoritti pastori Kari Valanne.

H. A.

SINISET AUTOT KOLARIHERKKIÄ

Sydney — Siniset autot joutuvat liikenneonnettomuuksiin useammin kuin muut, ilmenee australialaisen autorenkaita valmistavan yhtiön tekemästä laajasta tutkimuksesta.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Emil Hellsten kuoli täällä sairaalaan viedessä lokakuun 31 pnä. Hän oli syntynyt Raumalla Suomessa ja oli 79-vuotias. Tälle mantereelle hän saapui ensin v. 1909 Yhdysvaltoihin ja sitten sieltä Canadaan v. 1913, asettuen Vermilion Bayhin uudisfarmariksi. Port Arthuriin saapui eläkkeelle päästyään neljä vuotta sitten. Häntä suremaan jäi poikansa Bert, kolme lastenlasta, veljensä Sam Vermilion Bayssa ja Suomessa yksi sisar y.m. sukulaisia.

* * *

Viime viikolla pidätettiin 20-vuotias John Raymond Lamont syytettynä Wanda Deklelin murhasta. Tämän 22-vuotiaan naisen ruumis löydettiin omalla kaulahuivillaan kuristettuna lokakuun 1 pnä. Maakuntapoliisin rikosasiain tutkija E. Magdee ja tutkintovirkailija William Armstrong suorittivat pidätyksen.

* * *

Osaston haalilla on perjantaina, marraskuun 15 pnä kaksikin tärkeää tilaisuutta. Ensiksi alkaen kello 1 ip. pidetään Thunder Bay osuusmeijerin osakkeenomistajain puolivuosikokous. Toiseksi on yleinen puhetilaisuus alkaen kello 8 illalla, jossa puhujana on Canadan kommunistipuolueen kansallinen johtaja William Kashtan. Puheenaiheena on Tshekkoslovakian kysymys, Yhdysvaltain vaalit, sekä Canadan, taloudellinen tilanne ja ulkopolitiikan muutos.

Näiden tilaisuuksien vuoksi peruutetaan sitä iltaa varten aikaisemmin ilmoitettu seurapeli. — ATH.

Kuluvan vuoden kokonaissato viimevuotista parempi

Helsinki. — Leipä- ja rehuviljan, nurmikasvien ja perunan sato on kuluvana syksynä parempi kuin aikaisemmin, todetaan Suomen maataloushallituksen lokakuun 15. päivän satoarviossa.

Kasvukauden lämpösuhteet, jotka syyskuun 15. päivän arvioon saakka olivat kehittyneet hyvinkin suotuisasti, muuttuivat syyskuun lopulla ja lokakuun alussa. Pohjois-Suomessa kasvukausi päättyi normaalia aikaisemmin ankarien yöpakkasien saapuessa ja Etelä-Suomessakin pakkaset tulivat melko aikaisin, mutta myös kasvullisuuden kehitys oli etelässä normaalia edellä.

Viljakasveista, nurmikasveista ja juurikkaista on joka tapauksessa saatu yleisesti ottaen tavallista parempi sato, joskin maassa on alueita, joiden sato on osittain tai täysin turmeltunut aikaisten pakkasten ja lumen tulon vuoksi.

Jet back to Scandinavia this Christmas.

9 tuntia ja $69 vähemmän kuin potkuriturpiinikoneella

Kulkuset kilisevät, jouluvalot välkkyvät riemukkaasti kirpeässä talvisäässä, ystävät ja sukulaiset odottavat teitä avosylin lahjojen ja glögin kanssa matkanne päässä.

Menkää takaisin Skandinaviaan täksi jouluksi, SAS'in mukana . . . joka on Skandinavian oma lentoyhtiö. Ainoastaan SAS'in jetit lentävät Montrealista välilaskutta Skandinaviaan, ja se on vain 7 tunnin päässä . . . noin 9 tuntia lähempänä kuin käyttämällä New Yorkista johtavan potkuriturpiiniyhtiön koneita.

Ja se maksaa teille $69 vähemmän tehdessänne 21 päivän erikoismatkan säästöluokassa . . . $84 vähemmän, jos matkustatte ryhmän mukana. SAS'in ryhmävalmismatkan hinta 15 henkilöä tai sitä suuremmille ryhmille on ainoastaan $351, siihen sisältyy säästöluokan Montreal-Kööpenhamina menopaluulipun hinnan lisäksi majoitus Tanskassa ja auto käyttöönne siellä. Ja me kokoamme ryhmän puolestanne.

Pysähtyessä matkallanne saatte vielä joukon lisäetuja . . . voitte pysähtyä 13 lisäkaupungissa ilman lisämaksua Kööpenhaminan menopaluulipun erikoishintaan. (Potkuriturpiinilipulla ette saa näitä lisäetuja.)

Ja pysytelkää SAS'in mukana jos haluatte nähdä Eurooppaa enemmälti . . . sillä SAS lentää useampaan eurooppalaiseen kaupunkiin kuin yksikään toinen Atlantin yli tai napareittiä liikennöivä lentoyhtiö.

Lisätietoja saadaksenne ottakaa yhteys matkatoimistoonne tai SAS'iin. Ja jos ette pääsisi Skandinaviaan täksi jouluksi, miksette kutsu omaisianne Skandinaviasta viettämään joulua kanssanne täällä? SAS'in välityksellä voitte jopa maksaa heidän matkansa tänne etukäteen.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

SAS takes you where it's happening.

Lippumyymälät:

199 Bay Street, Toronto, Ont. Tel. (416) 362-5221;
800 Dorchester Blvd.,Montreal, P.Q. Tel. (514) 861-8311
211 Portage Avenue, Winnipeg, Man. Tel. (204) 943-0673

HALUTAAN

Iäkäs nainen haluaa asuntokumppanin kotiinsa. Käytettävissä oma nukkumahuone. Lähemmin:

LIISA NYRAN, 3 Park Boulevard Long Branch, Toronto 14, Ontario

Soittakaa jälkeen kello 6 illalla puhelin 259-5159

SUDBURYN SIION SEURAKUNNAN
KOKOUKSET
pidetään Glad Tidings Tabernaclessa, vastapäätä Memorial sairaalaa:
Sunnunt. — klo 11 ap. ja 7 ip.
Torst. — klo 7.30 ip.
Perj. nuoret 7.30 ip.
TERVETULOA
Käynti parkkauslotilta kokoushuoneeseen
SIION SEURAKUNTA
1843 Paris St. Puh. 674-6583
Sudbury, Ont.

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4914
kotiin 673-6705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

OMENA VIIKKO
ERIKOISUUKSIA
MacIntosh-, Delicious-, Pears- ja banaani omenia — ½ bushelia
1.79
Sian puoliskat .... 47¢ lb.
Naudan puoliskat, sinisen leiman .... 50¢ lb.
SPRINGER PARK FARMS
45 Elm St. W. CPR:n ylik. vier.
VOITTE OSTAA SOPIVILLA 6 KK MAKSUEHDOILLA

Delongchamp
CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

Bombardier ski-doo
69
ON ELÄVÄINEN
UUSI
Elävä Voima
UUSI
Elävä Näkö
UUSI
Elävä Toiminta
UUSI
Elävä Nautinto
UUSI
Alhaisempi Hinta
MAAILMAN ENSIMMÄISET JA PARHAAT MOOTTORIKELKAT
NORTHERN SNOWMOBILE
Puh. 566-4505
282 LaSalle Blvd., Sudbury
Puh. 855-4587
167 Errington St., Chelmsford
12. 19. 26. 2. 9.

Suomalaisia
12" LP äänilevyjä
4 uutta levyä
Suomalaista Huumoria
— 15 laulua —
OLAVI VIRTA
— 16 laulua —
GEORG MALMSTEN
— 18 laulua —
HUMPPA VEIKOT
— 18 laulua —
Hinta $2.98 kpl.
PROM
Music Centre
36 Elgin St. N. Sudbury
2.9.16.23.

ILMOITUS SUOMALAISILLE!
Meillä on nyt ammattitaitoinen suomalainen kampaaja
TARJA LEHMUSVAARA
Hänellä on myös taitoa peruukkien laitossa.
IRENE'S BEAUTY SALON
36 Elm St. E. Puh. 673-5174 Sudbury
24. 2. 9. 16.

KANGAS sähkökiukaat
TULLEET TUNNETUIKSI
VIIMEISEN KYMMENEN VUODEN AIKANA
siroudestaan ja kestävyydestään
Kokonaan rakennettu RUOSTUMATTOMASTA TERÄKSESTÄ (Stainless Steel)
SAATAVISSA 6.000 JA 9.000 WATTIN
6,000 wattin hinta $139.00
ynnä maakuntavero, sisältäen automaattisen lämmön säätäjän (Thermostat)
A. KANGAS - Box 1045 - Puh. 675-3735 - Sudbury
Torontossa: V. KANGAS - Puh. 222-7142

+
Jackson & Barnard
HAUTAUSTOIMISTO
Nykyaikainen hautaustoimisto, omistautunut hienotunteiselle palvelulle kaikkien uskontojen traditsiooneissa.
VAPAATA PARKKEERAUSTILAA TONTILLAMME
233 Larch St. Sudbury

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Näyttämön kabaretti Finnish-haalilla lauantaina marraskuun 9 pnä. Leo Niemen yhtye soittaa.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Kirjasto auki Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7—8 illalla.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön käytettävissä keskiviikkoisin lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

'Lasten suomikoulu" Finnish-haalilla torstai-iltaisin kello 5.30 ip. Harjoitellaan mm. joulujuhla ohjelmaa. Kaikki lapset tervetulleita.

Musiikkiväen seurapeli-ilta Finnish-haalilla torstaina marraskuun 14 p:nä kello 7.30 ip. Tervetuloa.

"Kesäinen unelma" näytelmän harjoitukset Finnish-haalilla perjantaina kello 7 illalla.

Tanssimaan

Lauantai-iltana sitten riennämme oikein joukolla Finnish-haalille tanssimaan. Niistä muodostuukin oikein suurkekkerit, siitä ovat näyttämön toverit pitäneet huolta. Musiikkipuolesta huolehtii Leo Niemen pidetty soitto-yhtye ja tavallisten virvokkeiden lisäksi saa syödä vatsansa täyteen maukkaita lihapullia perunamuhennoksen kera. Ja kaiken tämän nautinnon saa $1.50 hintaan, jos ostaa lippunsa etukäteen, ovella $1.75. Tavataan tanssin pyörteessä.

Metsästäjä kateissa

Erästä 60-vuotiasta Etelä-Ontariosta kotoisin olevaa miestä, joka joutui keskiviikkona eksyksiin 11 miehisestä metsästäjäryhmästä, etsitään Noelvillen alueelta.

Etsintöjä suoritetaan Martlandin kunnassa, jossa Daugias Bell nähtiin viimeiseksi. Bell oli useiden Londonin alueen miesten matkassa moosenmetsästysmatkalla joututtuaan kateisiin.

TILATKAA VAPAUS!

HYVÄ KIUAS-SAUNA
TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

LOUGHEED
HAUTAUSTOIMISTO
Hautaukset 100 mailin säteellä Sudburysta toimitetaan ilman lisämaksua.
AMBULANSSI-PALVELUS
24 TUNTIA VUOROKAUDESSA
PUHELIN 673-9595
62 Eyre St., Spruce kadun kulm.
SUDBURY

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
144 Elgin St. S., Sudbury

NOPEA . . . Täydellinen
FINA
"GOLDEN
keskus-
lämmitys-
öljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

Suomi turvallisuusneuvoston jäsenenä

Helsinki. — Suomi, Kolumbia, Nepal, Espanja ja Sambia valittiin viime parjantaina uusiksi vaihtuviksi jäseniksi Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvostoon seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi ensi vuoden tammikuusta alkaen. Kaikki uudet jäsenet Kolumbiaa lukuunottamatta on ensimmäistä kertaa valittu turvallisuusneuvostoon. Kolumbia on ollut tämän elimen jäsen jo kolmesti aikaisemmin, viimeksi vv. 1957—58.

Tänä vuonna paikoista käytiin varsin vaimeata kamppailua, ja eri alueelliset valtioryhmittymät sopivat ehdokkaistaan ennakolta.

Yleiskokouksen salaisessa äänestyksessä saivat myös eräät muut maat hajaääniä. Italia sai viisi sekä Kuuba, Guinea, Haiti ja Irlanti kukin yhden.

Vakinaisten jäsenten sekä viiden nyt valitun uuden jäsenen lisäksi turvallisuusneuvostoon tulevat ensi vuonna kuulumaan Algeria, Unkari, Pakistan, Paraguay ja Senegal.

"Suomen YK-toiminnan kannalta maamme pääsy turvallisuusneuvoston jäseneksi on merkittävä tapahtuma. Sellaista ei ennen ole eikä toista kai sukupolven aikana uudelleen tule", sanoi Suomen YK:n suurlähettiläs Max Jakobson.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Sudburyn seudun sairashuoltotyön hyväksi on jälleen saatu lahjoitus. Elssa Niemistö, Sudburysta on lahjoittanut $5.00

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksesta.

Vääriä $20.00 rahoja Sudburyn alueellakin

Marcel Racine ja hänen vaimonsa Jarqueline pidätettiin tällä viikolla Ontarion maakuntapoliisin toimesta sen jälkeen kun maantie no. 69 pohjoisosan varrelta olevasta pienestä liikkeestä tavattiin väärennetty $20 seteli.

Mr ja mrs Racine ovat vapaana $2,500 kiinteimistötakausta vastaan, siksi kunnes heidän oikeuskuulustelunsa suoritetaan marraskuun 13 päivänä Heitä vastaan on nostettu syyte väärän rahan hallussapidosta.

Poliisin kertoman mukaan kaikkiaan takavarikoitiin kahdeksan väärää $20 seteliä.

UUSI 1968
FORD CUSTOM
2-ovinen, 6 sylinterinen, automaattinen, sarja numero 8W50VI39806.
$2645
SULO HEINO, avulias suomalainen myymämiehemme
CAMBRIAN FORD
65 Larch St. Puh. 673-9501
(9. 12. 14. 16)

KUOLLUT

TAAVETTI AHO

Kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa perjantaiaamuna, marraskuun 8 pnä 1968, 72 vuoden ikäisenä.

Suremaan lähinnä jäi hänen vaimonsa Olga (Salminen) Aho, R. R. 3, Sudbury, Ont., yksi tytär, mrs. Aino Levola, Sudburyssa, 6 lastenlasta ja yksi lastenlastenlapsi Kathie Waltenbury, sekä yksi sisko, mrs. August (Anna) Lehtonen Suomessa.

Hautaus toimitetaan Laugheed'in hautaustoimistosta, 62 Eyre St. S., maanantaina, marraskuun 11 pnä klo 11 ap. Park Lawn hautausmaahan Sudburyssa. Pastori William A Sumner suorittaa hautauspalvelun.

Ystävät voivat käydä katsomassa lauantaina jälkeen klo 7.30 ill.

Harmaakarhu raateli metsästäjää

Invermere, B.C. — Traillista, B.C. kotoisin oleva mies joutui sunnuntaina harmaakarhun raadeltavaksi ja on sen jälkeen suhteellisen hyvässä kunnossa täkäläisessä sairaalassa hoidettavana.

Onnettomuuden uhri, 59-vuotias Alvin Turner sai syviä raapaisuhaavoja korvaansa, niskaansa sekä vasemmalle puolelle kasvojaan ja kehoaan.

Hän oli metsästäjäjoukkueessa Purcell vuoristossa, noin 350 mailia Vancouverista itään.

Poliisin kertoman mukaan Turner ja metsästysjoukkueen eräs toinen jäsen olivat kantamassa hirvenlihakantamuksia selässään silloin kun harmaakarhu hyökkäsi Turnerin kimppuun takaapäin.

Nixonin voitto viivyttänee rauhanneuvotteluja

Pariisi. — USA:n liittolaisten diplomaatit esittivät keskiviikkona otaksumia, että Richard Nixonin presidentinvaaleissa saavuttama voitto tulee lisäämään ainakin väliaikaisesti esteitä ja vaikeuksia täydellisten ja tuottoisain Vietnamin rauhanneuvottelujen edistymiselle.

Rauhanneuvotteluja lähellä olevat diplomaatit antavat ymmärtää, että republikaanien voiton johdosta tulee USAn neuvotteluvaltuuskuntaan henkilömuutoksia, että se rohkaisee taktillista viivyttelyä Saigonin taholta, ja että se nostattaa joka puolella "katsellaan ja kuunnellaan" mielialaa mr Nixonin kannanmäärittelyyn nähden.

Ulos menossa olevan Johnsonin hallituksen ja sen tilalle astuvan Nixonin hallituksen tulevaisuudensuhteiden pelkkä tuntemattomuus on käsitetty tällä hetkellä keskuudessa suurimmaksi tekijäksi neuvottelujen laadussa. "Kaikkien täytyy nähdä kuinka Nixon ja Johnson tulevat käsittelemään tämän ajankohdan", sanoi eräs länsimainen diplomaatti.

Länsimaiset diplomaatit ennustavat, että presidentti Nguyen Van Thieu tulee pitkittämään Saigonin edustajien neuvotteluihin lähettämistä siihen asti kunnes hänellä on ollut tarpeeksi aikaa päästä selville Nixonin kannanotoista. Mutta yleisin mielipide on kuitenkin se, että Saigon tulee lähettämään edustajansa näihin neuvotteluihin lähitulevaisuudessa ja koettaa sitten jarruttaa neuvottelujen edistymistä siksi kunnes Nixonin hallitus astuu virkaansa.

Pieniä neuvoja

SUKKAVIHJE

Kantapää ja varvaspuoli kestävät sukkissa paljon kauemmin, jos ne sivellään vahalla joka pesun jälkeen kynttiläntalilla.

SAKSIVIHJE

Värillisellä kynsilakalla voi merkitä tuumat saksiin. Siitä on hyötyä leikatessa pieniä esineitä, joita on mitattava.

LIKAANTUNEET KIRJAT

Ahkerassa käytössä olevat kirjat tulevat helposti hypistellyssä tuhruisiksi reunoistaan ja kulmistaan. Kun värittömällä kynsilakalla sivelee ahkeraan käyttöön tulevat kohdat, niin ne ovat siistimmän näköiset ja kestävät kauemmin.

POHJAANPALANUT KATTILA

Jos ruoka on palanut kattilan pohjaan, niin sen puhdistaminen käy helposti kun annetaan ensin pienen etikkamäärän siinä kiehahtaa. Sen jälkeen kattila pestään tavalliseen tapaan.

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

"Parta miehen kunnia"

Naisilla on ollut aina vapaus seurata muotia mielensä mukaan, mutta miehet ovat siinä suhteessa olleet pidättyvämpiä. Nyt on kumminkin miehiinkin tullut uutta innostusta ja etenkin nuoremmat heistä käyttävät hyvin auliisti nykymuodin suomaa vaihtelua.

Onhan tunnettua, että yleensä yliopistoissa, korkeakouluissa ja liikemaailman palveluksessa ei katsota suosiollisesti kovin karvaisiin päihin. Monella miehellä on myös pulmana huono parrankasvu, joten sen komeuden kanssa on niin ja näin. Siksi onkin saanut suurta suosiota Toronton Gerrar kadulla oleva Mary-Jo's Boutique liike, joka ensin myi naisille sopivia peruukkeja ja kaunistusaineita. Tämä liike avasi ovensa viime tammikuussa ja jonkun ajan kuluttua sen omistaja kertoi kuulleensa kuinka Yhdysvalloissa ja Englannissa miehet yhä enemmän käyttävät yksityiselämässään irtonaisia viiksiä, pulisonkeja ja peruukkeja kun eivät voi sellaisena esiintyä toimipaikoissaan.

Mary-Jo Clayton kertoi miesten olevan vapaita tällaisia ostoksia tehdessään ja suurimmaksi osaksi he tietävät mitä haluavat, mutta eivät kaihda neuvojen kysymistäkään. Nykyisen muodin vallitessa monet miehet tuntevat kasvonsa liian alastomiksi ja siksi he iltakäyttöön varustautuvat irtohiuksilla, parralla tai viiksillä. Tietysti niiden käyttöön on totuttava, sanoo Mary-Jo, mutta niinhän naisetkin ovat tottuneet käyttämään irtoripsiä.

Vieläpä varkaatkin ovat kiinnostuneet tällaisiin tuotteisiin. Muutama viikko sitten Mary-Jo's liikkeeseen murtauduttiin ja sieltä vietiin kolme suurta partaa, kahdeksat viikset ja kolme paria sivutukkaa, eli pulisonkeja.

Kaikki liikkeen tuotteet valmistetaan Torontossa eurooppalaisista hiuksista, joita on kaiken värisiä, joten valinnan varaa on. Mainittakoon lopuksi, että viiksien hinta alkaa $14.95 ylöspäin, sivutukka $19.95 ja kokoparta sekä tekotukka $50 hinnasta alkaen kumpikin.

Hyvä pyy-aterian valmistusohje

Vanha ranskalais-canadalainen pyypiirakka (partridge pie)

Piirakan kuori, joko kotona tehty tai kaupasta ostettu.
Puhdistetusta pyystä leikataan liha ohuiksi palasiksi.
Iso sipuli ohuiksi viipaleiksi leikattuna.
Suolaa ja pippuria maun mukaan.
4 isoa keltajuurta kuorittuina ja kuutioiksi leikattuina.
4 viipaletta siankyljystä (salt pork) mahdollisimman rasvatonta ja ohuita viipaleita.
1 pauna makkaraa (sausage).
1 ruokalusikallinen voita.
⅛ teelusik. sekamausteita (allspice) tai savorya.
1 kupillinen vettä tai lihalientä (bouillon).

Kuoritaikina valmistetaan kuten tavallisesti. Ohuiksi viipaleiksi leikattu pyy pannaan ensimmäiseksi 8x8x2 tuumaiseen lasiseen uunipannuun ja kerroksittain lisätään muut aineet ja aina pyyn lihaa väliin. Hyvän lihaliemen saa keittämällä pyyn luut kasarissa, jossa on kupillinen vettä. Tämä liemi kaadetaan pyypaistokseen, että astia täyttyy melkein ääriään myöten. Voinokareita ripotellaan pinnalle. Kuoritaikinasta tehdään paistokselle kansi ja siihen tehdään reikiä, että höyry pääsee ulos. Piirakan syrjät voi peittää vaikkapa alumiinipaperilla, että ne eivät pala. Piirakkaan tulee vain päällyskuori eikä lainkaan kuorta pohjalle. Piirakka paistetaan 250 F-asteisessa uunissa neljä tuntia. Tarjoillaan kuumana tai kylmänä. Kahdesta pyystä tulee ateria neljälle.

Kevyempi joulukakku

Jouluun ei ole enää kahtakaan kuukautta, joten ei kai ole liian aikaista siitä kirjoittaa. Joskus kuulee jonkun valittavan, että tekisihän sitä mielellään oman joulukakunkin, mutta kun ne vaativat niin paljon ja ravintorikkaita aineita, että kaikki eivät voi sellaisia syödä. Seuraavssa annamme kevyemmän joulukakun ohjeen ja siitä voi aivan hyvin jättää pois jonkun sokeroidun hedelmälajin tai vaikkapa pähkinät perheen jäsenten makueroista riippuen.

Cornwall joulukakku

12 unssia (1 1/2 kkp) pehmeää voita.
2 kkp löysästi pakattua ruskeaa sokeria.
6 munaa
3 1/3 kkp sihtaamattomia jauhoja hiukan suolaa.
1 paketti (15 ozs) kivettömiä sultana rusin.
2 kkp korintti rusinoita (currants).
1 " muskotti " (muscat)
1 paketti (4 ozs candied peel) hedelmiä.
1 paketti (4 ozs glace cherries) soker. kirsikoita.
4 unssia hakattuja manteleita (almond)
1 tl erilaisia mausteita TAI 1/4 tl kutakin: kanelia, mausteneilikkaa (clover) ja muskottia (nutmeg).
2 rkl molanssia.
6 unssia rommia, konjakkia tai viskiä.

Voi vaivataan pehmeäksi, sokeri lisätään ja vaivaamista jatketaan. Munat lisätään yksitellen taikinaan sekoittaen. Lisätään molanssi ja alkoholi.

Toisessa astiassa sekoitetaan keskenään sokeroidut hedelmät, rusinat ja pähkinät. Jauhot ja niihin lisätty suola sihdataan hedelmien pinnalle ja käsin sekoitetaan, että ne jauhoittuvat hyvin. Seos lisätään sitten edelliseen taikinaan ja sekoitetaan hyvin.

Kymmentuumainen pannu vuorataan voidellulla vahapaperilla. Taikina kaadetaan siihen ja vielä pinta tasoitetaan. Pannu peitetään voidellulla alumiinipaperilla niin, että se tulee hyvin taittua reunojen yli.

Kakku paistetaan aikaisemmin kuumennetussa 275 F-asteisessa uunissa 4 tuntia. Alumiinipaperi poistetaan pinnalta ja kakku paistetaan vielä 30 min., eli siksi kunnes keskelle kakkua pistettyyn tikkuun ei tartu taikinaa. Kakku otetaan uunista ja annettaan olla rauhassa 30 min. Sitten se kumotaan kakkuristikolle ylösalaisin ja siitä poistetaan paperit. Annetaan rauhassa jäähtyä aivan kylmäksi, sitten kakku kääritään alumiinipaperiin tai ilmatiiviiseen kakkuastiaan odottamaan tarjolle vientiä tai koristamista.

MUSIIKKIVÄEN JÄRJESTÄMÄ
BINGO
FINNISH-HAALILLA
Torst. marrask. 14 pnä, klo 7.30 ip.
PALJON HYVIÄ PALKINTOJA
Kaikki tervetulleita

MELODY MUSIIKKILIIKKEEN UUDEN KAUPAN
SUURAVAJAISET
ALKAA MAANANTAINA, MARRASKUUN 11 P.
Liike on nyt palvellut Sudburyn ja ympäristön väestöä 45 vuotta. Liikkeen perusti tunnettu suomalainen musiikkimies ja johtaja Jallu Hamari, joka myi liikkeen monivuotiselle myymämiehelleen George von Zubanille.
Lausumme sydämelliset kiitokset suomalaisille kannatuksesta menneiden vuosien aikana ja toivomme saavamme edelleen Teidän suosion.
ILMAISEKSI VUODEKSI PATTEREITA TRANSISTOR RADIOITTEN OSTAJILLE AVAJAISERIKOISUUTENA
Vierailkaa katsomassa monipuolista varastoa . . .
• KAIKENLAISIA ÄÄNILEVYJÄ, suomalaisiakin
• MUSIIKKIVIHKOJA JA -LEHTIÄ
• KAIKENLAISIA MUSIIKKI-INSTRUMENTTEJÄ
• MAGNETOFONIA (nauhoituskoneita), RADIOITA JA VÄRITELEVISIOITA
PITÄKÄÄ SILMÄLLÄ MYYNTIÄ JÄLKEEN AVAJAISTEN
MELODY MUSIC RADIO & TELEVISION LIMITED
104 Durham St. Puhelin 674-5261 Sudbury
(EI 9—21)